

بوده است و مکلف نیز آن شرط را داشته است [ولی از این به بعد که علم به نجاست آن پیدا کرد، باید لباسش را تطهیر کند و نماز بخواند] (رساندن مفهوم کلی است).

۷- نظر مرحوم مصنف رحمه الله در مسأله «هل الامر بالشئ یقتضی النهی عن ضده او لا» چیست؟ به همراه دلیل توضیح دهید. ص ۳۵۸ - ۲

۲

نمره

جواب:

مرحوم مظفر معتقد است که امر به شیء هرگز اقتضای نهی مولوی از ترک آن شیء را ندارد زیرا وجوب چه مذلول و معنای مطابقی صیغه امر باشد و چه لازم عقلی صیغه امر باشد در هر دو صورت وجوب یک امر بسیط است (وجوب یعنی لزوم فعل) و مرکب از «طلب شیء» و «منع من التَّرك» نخواهد بود و بلکه منع از ترک ازاله لازم عقلی و تبعی وجوب ازاله می باشد که عقل به تبع وجوب ازاله، ترک ازاله را ممنوع می داند و این «منع از ترک» امر مولوی و شرعی نمی باشد یعنی این چنین نیست که شارع علاوه بر امر «ازل» نهی مولوی صادر کرده باشد و ترک ازاله را ممنوع ساخته باشد.

۸- نظر محقق ثانی رحمه الله در ثمره ی بحث نهی از ضد خاص را با توجه به عبارت «تظهر الثمرة فی مسألة اقتضاء الأمر بالشئ للنهی عن ضده الخاص و لو قبل بتوقف العبادة علی تعلق الأمر بها فی خصوص التزام بین الواجبین الموسع والمضیق» با دلیل تبیین کنید. ص ۳۶۸ و ۳۶۹ - ۲

۲

نمره

جواب: [محقق ثانی معتقد است ظهور ثمره در این بحث متوقف بر این نیست که صحت عبادت را متوقف بر امر به آن ندانیم بلکه در صورتی که صحت عبادت متوقف بر امر باشد هم این بحث ثمره دارد البته این ثمره مختص به تراجم بین واجب موسع یا واجب مضیق است، زیرا در واجب موسع مطلوب صرف وجود طبیعت است به این صورت که مکلف باید در هر زمانی که خواست طبیعت مأمور به را در هر فردی ایجاد نماید ولی هیچیک از افراد مورد تعلق امر قرار نگرفته است] بنابراین در صورتی که واجب موسع یا واجب مضیق تراجم نماید، اگر امر به مضیق اقتضای نهی از ضد خاص آن - یعنی فرد واجب موسع - را داشته باشد، آن فرد از واجب موسع منتهی عنه است و انجامش صحیح نیست، (۱ نمره) ولی اگر امر به مضیق اقتضای نهی از ضد خاص آن - یعنی فرد واجب موسع - را نداشته باشد، آن فرد از واجب موسع منتهی عنه نیست و امتثال آن صحیح است زیرا مأمور به طبیعت واجب موسع بوده است که بر این فرد نیز صدق می کند و اصل امر به آن طبیعت نیز ساقط نشده است. [گرچه این فرد خاص امر ندارد] (۱ نمره)

۹- نظر مصنف رحمه الله در فرق بین ابواب «تعارض در عامین من وجه» و «تراجح» و «اجتماع امر و نهی» را تبیین کنید. ص ۳۸۶ تا ۳۸۹ - ۲

۲

نمره

جواب:

(۱) تعارض در عامین من وجه: عنوان متعلق خطاب به شکل عموم استغراقی اخذ شده است [یعنی تمام افراد را یا خصوصاً نشان شامل شود] که در این صورت فرد مورد اجتماع می خواهد هم متعلق امر قرار می گیرد و هم متعلق نهی و چون هر یک از امر و نهی بر نفی حکم دیگری دلالت می کند، در اصل مقام تشریع با هم تکاذب پیدا می کنند و بین آن دو تعارض می شود. (۰/۷۵ نمره)

(۲) تراجح: عنوان متعلق خطاب به شکل عموم بدلی اخذ شده است لذا هر یک از امر و نهی در مورد اجتماع بر نفی حکم دیگری دلالت ندارد [یعنی تکاذب در مقام تشریع ندارند] ولی مکلف نمی تواند بین امتثال امر و نهی جمع کند و فقط بر یکی از امتثال آن دو قسرت دارد [یعنی متدوچه ندارد] (۰/۷۵ نمره)

(۳) اجتماع امر و نهی: عنوان متعلق خطاب به شکل عموم بدلی اخذ شده است لذا هر یک از امر و نهی در مورد اجتماع بر نفی حکم دیگری دلالت ندارد [یعنی تکاذب در مقام تشریع ندارند] و مکلف می تواند بین امتثال امر و نهی به طور جداگانه جمع نماید ولی خودش با اختیار در جایی قرار گرفته که بین امتثال امر و اجتناب از نهی جمع شده [یعنی متدوچه دارد] (۰/۵ نمره) (رساندن مفهوم کافی است).

۱۰- به نظر مصنف رحمه الله اجتماع امر و نهی جایز است یا خیر؟ قول ایشان مبتنی بر سه میناست، آن ها را بیان نمایید. ج ۱ و ۲ ص ۳۹۱ تا ۳۹۳ - ۲

۳

نمره

جواب: بله: (۰/۵ نمره) مبنای اول: متعلق تکلیف عنوان است نه معنوی؛ مبنای دوم: متعلق تکلیف عنوان است لکن از این جهت که مرآة برای معنوی محسوب می شود و فانی در آن می باشد [متعلق تکلیف عنوان است حال وجود الذهنی]؛ مبنای سوم: تکلیف از عنوان به معنوی سرایت نمی کند بلکه فانی بودن عنوان در معنوی، فقط مصحح تعلق تکلیف به عنوان می باشد [متعلق تکلیف اولاً و بالذات عنوان و بالعرض معنوی می باشد]. (۱/۵ نمره)

به غیر مشافهین را چگونه دفع می‌کند؟ ص ۱۶۱ و ۱۶۲ - ۱ - نمره
جواب: کتاب متمم تکالیفی است که علم است و متوجه همه مکلفین است. به این که مختص به مشافهین بوده باشد لذا به مقتضای عمومیتش لازم است
فراتر از آن باشد که به غیر مشافهین مختص نباشد. سنت هم غالب مواردش متمم تکالیفی عمومی است. بلکه در برخی موارد ممکن است آنچه (ع) در پاسخ به سوال
خاص، خصوص مشافهین را قصد کرده باشد که به مقتضای قاعده اشتراک احکام، این احکام هم عام محسوب می‌شوند که به مقتضای امانت در نقل و عدم
از راوی. در صورت عدم بیان مطلب دیگری، اطمینان می‌کنیم که چیز دیگری دلیل در ظهور نبوده است. (رساندن مفهوم کافی است)

۹- چهار شرط از «شرایط تحقق تعارض» را بنویسید. ص ۲۱۳ تا ۲۱۴ - ۱ - نمره
جواب: ۱) یکی با هر دو دلیل عقلی نباشد. ۲) نماند فعلی در حجت معتبر نباشد. ۳) مدلول دو دلیل تنافی داشته باشد. ۴) هر دو دلیل واضح شرایط حجت باشد
۵) دو دلیل با هم تراجم نداشته باشند. ۶) یکی از دو دلیل بر دیگری حکومت نداشته باشد. ۷) یکی از آن دو بر دیگری ورود نداشته باشد. (چهار شرط هر کدام
نمره لازم است)

۱۰- در صورت تراجم دو واجبی که فقط یکی از آن‌ها مشروط به «قدرت شرعی» است، کدام یک مقدم می‌شود؟ چرا؟ ص ۲۱۸ - ۱/۵ -
جواب:
واجبی که مشروط به قدرت شرعی نیست، مقدم می‌شود (۱/۵ نمره) زیرا آن واجب مطلق است [و در صورت تراجم نیز وجوبش باقیست] ولی واجب مشروط به قدرت
شرعی به خاطر تراجم، احتمال دارد که شرط وجوبش محقق نشده باشد پس علم به وجوب و تنجز آن نداریم تا اصلاً بتواند با واجب مطلق تراجم نماید. (۱/۵ نمره
(رساندن مفهوم کافی است)

۱۱- رابطه‌ی ورود «دلیل اماره» بر «برانت عقلی» و «احتیاط عقلی» را تبیین نمایید. ص ۲۲۵ و ۲۲۶ - ۱ - نمره
جواب: موضوع برانت عقلی، عدم بیان است و دلیل اماره سبب می‌شود که اماره بمنظور بیان به حساب بیاید و با وجود بیان تعدی موضوع برانت عقلی منافی می‌شود
(۱/۵ نمره) و نیز موضوع احتیاط، در امان بودن از عقاب است و دلیل اماره ایجاد کننده‌ی امان از عقاب است پس موضوع احتیاط را منافی می‌کند. (۱/۵ نمره
(رساندن مفهوم کافی است)

۱۲- یا توجه به عبارت «إن التعارض أكثر ما يوجب سقوط أحد المتعارضين غير المعين عن الحجية الفعلية - فيبقى الثاني - و لما لم
يمكن تعيينه - فلا بد من التخيير بينهما» دلیل قائلین به «تخییر اولی بین متعارضین» را نوشته و یک اشکال مصنف بر آن را تبیین کنید
ص ۲۲۸ تا ۲۲۹ - ۲ - نمره
جواب: دلیل قائلین به تخییر، در صورت تعارض بین دو دلیل نهایت مشکلم، که پیش می‌آید این است که یکی از متعارضین - که به طور سنتی معلوم نیست - از
حجت فعلی می‌افتد ولی یکی از آن دو - که آن هم به طور معین معلوم نیست - بر حجت فعلی خود باقی است ولی چون نمی‌توان آن دلیلی که حجت بالفعل است
را تشخیص داد مکلف مخیر بین دو دلیل است. (۱ نمره) اشکال مصنف بر آن: ۱) تخییر از جهت حجتی که بین متعارضین معنا ندارد، زیرا متعارضین فقط مقتضی
حجت را دارند که تعارض مانع فعلیت حجت در هر یک از آن دو می‌شود پس حجت فعلی در بین این دو وجود ندارد تا عمل به آن لازم باشد بلکه هر دو از حجت
فعلی ساقط می‌شوند. ۲) از نظر واقع نیز تخییر بین متعارضین معنا ندارد، زیرا تخییر واقعی زمانی است که یقین به مطابقت یکی از دو طرف با واقع داشته باشیم ولی
در متعارضین امکان دارد هر دو اشتباه باشند [یعنی در متعارضین علم به مطابقت یکی با واقع نداریم تا تخییر ثابت شود، بلکه علم به کذب یکی داریم] ۳) علاوه بر
اینکه اگر هم علم به مطابقت یکی از متعارضین با واقع داشته باشیم باز هم تخییر بین آن دو معنا ندارد، زیرا در این صورت مکلف بین واقع و غیر واقع مخیر شده
است که صحیح نیست. ۴) علم احتمالی به وجود حجت در بین یکی از متعارضین نیز ربطی به بحث قاعده‌ی اولیه در باب تعارض ندارد بلکه تابع احکام و موارد خاص
خودش است. (نوشتن فقط یک اشکال - ۱ نمره - لازم است)

۱۳- معنای تخییری که بنابر «قاعده‌ی ثانویه در متعادلین» ثابت می‌شود، را بنویسید. ص ۲۳۸ - ۱ - نمره
جواب: هر یک از دو دلیل متعارض در صورت مطابقت با واقع مخیر (۱/۵ نمره) و در صورت اشتباه معتذر است. (۱/۵ نمره)
۱۴- دو شرطی که با آن‌ها «شهرت فتوایی» از مرجحات به شمار می‌رود و موجب تقویت روایت می‌شود را بنویسید. ص ۲۵۳ - ۶ - نمره
جواب: ۱) ندانیم که فقها در فتوای خود به آن روایت اسناد داده‌اند. (۱/۵ نمره)
۲) شهرت فتوایی، قدیمی باشد (شهرت قدمائی باشد) [یعنی در عصر ائمه یا عصرهای نزدیک به آن صورت گرفته باشد]. (۱/۵ نمره)

۱۵- دلیل مرحوم نائینی بر «تقدیم مرجح صدوری بر مرجح جهتی» را تبیین نمایید. ص ۲۵۹ - ۱/۵ - نمره
جواب: بحث در اینکه آیا خبر برای بیان حکم واقعی صادر شده یا خبر [یعنی بحث در جهت صدور خبر] فرع و بعد از اثبات اصل صدور خبر است [زیرا تا اصل صدور
ثابت نشود، معنا ندارد بحث به جهت صدور آن بحث کنیم]. بنابراین در مرجحات نیز مرجح صدوری مقدم بر مرجح جهتی می‌شود زیرا وقتی صدور یکی از متعارضین
با مرجحی مثل شهرت بر تعارضش مقدم شد، آن خبر متعارض بخاطر نداشتن این مرجح، صدورش مورد اشکال قرار می‌گیرد و دیگر بحث از وجود مرجح جهتی در
آن فایده‌ای نخواهد داشت. (رساندن مفهوم کافی است)

استانامات ممرکز نمکینی

شهریور ۹۸-۱۳۹۷

رشته تفسیر، تاریخ، کلام، اخلاق، ادبیات عرب، امامت، مهدویت، فلسفه مهر ۹۶

مهر خورده آزمون

شهری	نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ
شهری	نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ

شماره نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ
شماره نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ

کتاب: اصول فقه مظفر	محدوده: جلد سوم و چهارم از ابتدای الباب الخامس «مجموعه الظواهر» تا پایان بحث تعادل و تراخ (۱۲۳-۱۲۴)
محدودات: به استثنای مباحثه شهره (۱۶۷-۱۷۲)، السیره (۱۸۲-۱۷۵)، القیاس (۲۰۸-۱۸۳)	

نام و نام خانوادگی: نام پدر: استان: شهر: مدرسه: کلاس: شماره ثبت:

۱- به نظر مصنف تنها دلیل بر حجیت قول لغوی چیست؟ ج ۳ و ۴ ص ۱۵۰-۱۴۷

- ☒ الف. دلیل عقل
- ☐ ب. بناء عقلاء
- ☐ ج. اجماع
- ☐ د. اخبار

۲- به نظر مصنف تنها اصلی که در نزد عقلاء در مورد الفاظ وجود دارد چیست؟ ج ۳ و ۴ ص ۱۵۷

- ☐ الف. أصالة عدم القرينة
- ☐ ب. أصالة الحقيقة
- ☐ ج. أصالة العموم
- ☒ د. أصالة الظهور

۳- رابطه بین کدام یک از موارد زیر «ورود» است؟ ج ۳ و ۴ ص ۲۲۵

- ☐ الف. الشك حکم کذا - لا شک لکثیر الشک
- ☒ ب. العقاب بلا بیان فصیح - الاشارة بیان
- ☐ ج. اکرم العلماء - الفاسق لیس بعالم
- ☐ د. اکرم العلماء - المتقی عالم

۴- مقتضای قاعده ثانویه در متعارضین به نظر مشهور و به نظر مصنف (۱۶) به ترتیب کدام است؟ ج ۳ و ۴ ص ۲۴۶

- ☐ الف. توقف - تخیر
- ☐ ب. تساقط - توقف
- ☒ ج. تخیر - توقف
- ☐ د. توقف - تساقط

۵- آیا عالم لغوی که برای تشخیص موضوع له لفظ به او مراجعه می شود باید عادل باشد؟ دلیل آن را بیان نمایید. ج ۳ و ۴ ص ۱۵۰

جواب: خیر؛ (۵/۰) نمره زیرا لزوم عدالت نیاز به دلیل خاص دارد و حال آنکه در شئون فنی مانند رجوع به قول لغوی، عقل تنها حکم می کند به اینکه شخص جاهل باید به عالم مورد اطمینان و موثوق به، مراجعه نماید بدون اینکه صفت عدالت را لازم بداند؛ مانند رجوع به مهندسی و پزشکان. (۵/۰ نمره)

۶- چرا روایات نهی از تفسیر به رأی، بر عدم حجیت ظواهر قرآن دلالت نمی کند؟ (دو دلیل بنویسید) ج ۳ و ۴ ص ۱۶۵

جواب: زیرا اولاً: تفسیر غیر از عمل به ظواهر است و اخذ به ظاهر تفسیر نامیده نمی شود؛ ثانیاً: مقتضای جمع بین این روایات و روایاتی که اخذ به قرآن را اجازه داده است این است که [تفسیر به رأی به معنای عمل به اجتهادات شخصی بدون فحص و تأمل است (در صورتی که مراد از حجیت ظواهر عمل به ظواهر بعد از فحص و شناخت عام و خاص و پاسخ و مسخ ... می باشد)].

۷- حکومت را تعریف کرده و دو قسم آن را با مثال توضیح دهید. ج ۳ و ۴ ص ۲۲۲ و ۲۲۳ و ۲۲۵

جواب: حکومت این است که دلیل حاکم به صورت قهری و جبری و سبطره داشتن، بر دلیل محکوم مقدم شود. (۵/۰ نمره)

امتحانات مرکز علمی نیرمال «م ۹۸-۱۳۹۷»

درست خط و کلام، تفسیر دقیق، اخلاق و ادب است، ادب است، ادب است

نام و نام خانوادگی	تاریخ	موضوع

۳۹۷۲/۱۱	فصل
۳۹۸۱/۰۴	تاریخ
۴	موضوع
اصول فقه مظفر - جلد ۳	موضوع
۳۹۸۱/۰۴	تاریخ

نام و نام خانوادگی: ... نام پدر: ... که تکلیف: ... مدرسه: ...

۱- دلیل حجیت «ظهور» و «قول لغوی» به ترتیب چیست؟ ص ۱۴۵، ۱۵۰، ۱۵۲

- الف. روایات - بناء عقلاء ☐
- ب. بناء عقلاء - روایات ☐
- ج. حکم عقل - بناء عقلاء ☐
- د. بناء عقلاء - حکم عقل ☒

۲- مدرک قاعده «الجمع بین المتعارضین اولی من الطرح» چیست؟ ص ۲۳۰

- الف. حکم العقل ☒
- ب. سره العقل ☐
- ج. سره المتسرعه ☐
- د. الاجماع ☐

۳- نظر مرحوم مظفر بر استدلال به روایت شریف «قلت یحییٰ الرجلان وکلاهما نقد یحدیثین مختلفین... قال ۱۴: فاذا لم تعلم موسع علیک بایهما اخذت» برای اثبات «تخیر بین متعارضین» چیست؟ ص ۲۳۹

- الف. بدل علی التخییر و لکن بعد فقدان المرجح ☒
- ب. بدل علی التخییر مطلقاً لقربینه «موسع علیک» ☐
- ج. بدل علی التخییر و لکن سندها مرفوعة ☐
- د. آن دلیلها مقید فی فرض تمکن لقاء الامام (ع) ☐

۴- در صورتیکه قاعده اولیه در تعارض «تخیر» فرض شود، کدام گزینه در «تعذی از مرجحات منصوص» صحیح است؟ ص ۲۴۴

- الف. وجوب التعذی لا یتحتاج الی دلیل جدید ☒
- ب. وجوب التعذی بخالف التخییر فی العمل ☐
- ج. آن ادله حجه الاماره ثبت وجوب التعذی ☐
- د. آن ادله المرجح نفس دلیل وجوب التعذی ☐

۵- مراد از ظهور تصویری و ظهور تصدیقی چیست و هر کدام متوقف بر چه چیزی می باشند؟ ص ۱۵۰

جواب: ظهور تصویری (که از وضع لغوی بر معنای مخصوص ناشی می شود) عبارت است از دلالت معرفه کلام بر معنای لغوی و عرفی و آن تابع وضع است. ظهور تصدیقی (که از مجموع کلام ناشی می شود) عبارت است از دلالت همه کلام بر آن معنای که مضمون آنها است، و ظهور تصدیقی متوقف بر بیان یافتن کلام متکلم است و نا مانی که متکلم مشغول به نگارش است، کلامش فاقد ظهور تصدیقی است.

۶- خلاصه نظریه محقق قمی (ره) پیرامون عدم حجیت ظهور کلام نسبت به «غیر مقصودین به افهام» را بیان کرده و نقد آن را بنویسید ص ۱۶۰-۱۵۹

جواب: نظر محقق قمی: گاهی غرض از کلام افهام تمامی کسانی است که کلام به آنها برسد بدون اینکه اختصاص به شخصی خاصی داشته باشد مانند کتب های علمی در اینصورت طریقه عرف و عقلاء این است که جیس کلامی تحت است ولی گاهی غرض از کلام افهام فرد یا گروه خاصی است مثل خطبات قرآن که مقصود افهام موجودین بوده پس ظاهر قرآن برای ما حجت ندارد (۱) (نمونه) (رساندن مفهوم کافی است) بعد از مراد غیر مقصودین با افهام به اجمال وجود دارد. ۱ کلام است به دیگران اجمال دارد لذا برای دیگران حجت نیست و فقط برای مقصودین

۸- دلیل کسانی که برای عدم حجیت ظواهر کتاب به حدیث نبوی «من فسّر القرآن برأيه فليتبوا مقعده من النار» استدلال می‌کنند چیست؟ آن را تبیین کنید. ص ۱۶۵ - ۲ نمره (۱)

جواب: تفسیر که در روایت آمده غیر از اخذ به ظاهر است و اخذ به ظاهر را تفسیر نمی‌گویند. بعلاوه اینکه اگر بگوییم تفسیر، اخذ به ظاهر را هم شامل می‌شود یا گفت که مقتضای جمع بین این روایت و روایات دیگر که مجوز اخذ به کتاب هستند این است که تفسیر در این روایت را حمل بر «تفسیر به رأی» کنیم (۱ نمره) معنای این که شخص بدون فهم و بدون سابقه شناخت و تأمل و تجربه به سرعت با احتیاجات شخصی خود اخذ به ظواهر کتاب کند (۱ نمره)

۹- تفاوت حقیقی بین باب تعارض و تراجم بین دو دلیل چیست؟ ص ۲۱۵ - ۱ نمره

جواب: در تعارض، تکاذب دو دلیل در مقام تشریع است ولی در تراجم تکاذبی در مقام تشریع نیست بلکه در مقام امتثال نمی‌توان بین دو دلیل جمع کرد.

۱۰- در هر کدام از موارد تراجم ذیل کدام یک از دو واجب مقدم می‌شود؟ ص ۲۱۸ - ۱ نمره

الف) یکی از دو واجب مشروط به قدرت شرعی است ولی دیگری نیست. جواب: واجبی که مشروط به قدرت شرعی نیست.

ب) دو واجب مشقی که یکی وقت مختص دارد و دیگری ندارد و هر دو مشقی هستند. جواب: واجبی که وقت مختص دارد.

۱۱- چه تفاوتی بین ورود و تخصص وجود دارد؟ آن را بیان کنید. ص ۲۲۵ - ۲ نمره (۱)

جواب: در تخصص خروج از دلیل تکوینی است و بدون غایت به تعبد از طرف شارع است ولی در ورود خروج از موضوع دلیل یا تعبد از طرف شارع است بدون خروج تکوینی.

۱۲- مدرک قاعده «الجمع بین المتعارضین مهما امکن اولی من الطرح» چیست؟ با دلیل توضیح دهید. ص ۲۳۰ - ۳ نمره (۱)

جواب: حکم عقل به اولویت جمع (۱/۵ نمره). زیرا تعارض وقتی شکل می‌گیرد که تمام مقدمات حجیت از ناحیه سند و دلالت در هر دو دلیل تمام شود و وقتی مقدمات حجیت تمام شد از آن دلیل نمی‌توان رفع ید کرد مگر این که مانی از تأثیر مقتضی یافت شود و در فرض تعارض، مانع از تأثیر تکاذب است. ولی اگر امکان جمع در دلالت بین دو دلیل وجود داشته باشد دیگر تکاذب اجزای نمی‌شود و ما نمی‌توانیم حکم به تساقط کنیم. (۱/۵ نمره)

۱۳- کیفیت رفع تعارض بین دو دلیل «ثمن العذرة سحت» و «لا بأس ببيع العذرة» را بنابر نظر مصنف شرح دهید. ص ۲۳۵ - ۱/۵ نمره

جواب: به این صورت که از خارج برای هر کدام از دو دلیل قدر متیقن داریم. زیرا عذرة انسان قدر متیقن دلیل اول است و عذرة ماکول اللحم قدر متیقن دومی است. پس دو دلیل از ناحیه لغظیه متشابهند و متعارضین و لکن چون هر کدام از آن‌ها قدر متیقن دارند پس تکاذب آن‌ها در قدر متیقن است و ما هر کدام از دو دلیل را حمل بر قدر متیقن می‌کنیم و تکاذب بین آن دو رفع می‌شود.

۱۴- تبیین مناقشه در استدلال به روایت «اختلف اصحابنا فی روايتهم عن ابی عبد الله (ع) فی رکعتی الفجر فی السفر: فروی بعضهم ان صلحهما فی المحمل، و روی بعضهم ان لا تصلحهما الا علی الارض، فاعلمنی کیف تصنع انت لأقنی بک فی ذلک. فوقع (ع) موسع علیک بأیة عملت» بر تخیر بین متعارضین چیست؟ ص ۲۴۰ و ۲۴۱ - ۱ نمره

جواب: احتمال دارد که مراد از تخیر در روایت، تخیر در عمل به هر کدام از دو روایت باشد. به این معنا که حکم واقعی جواز نماز در سفر در محمل و بر زمین است هر دو، نه اینکه مراد تخیر بین دو روایت باشد.

۱۵- شروط تقویت یک روایت در مقام عمل بوسیله شهرت در باب تعارض را بیان کنید. (۲ شرط) ص ۲۵۲ و ۲۵۳ - ۱ نمره

جواب: ۱. استناد قوی به آن روایت دانسته شود. ۲. شهرت عملی قدیمی باشد یعنی در عصر ائمه یا عصر بعد از ائمه که اخبار در آن جمع‌آوری می‌شد باشد.

قابل توجه مصحح محترم:

(۱) با توجه به ۱۶ نمره‌ای بودن این درس برای طلاب غیر حضوری. بارم سوالات ۸، ۱۱ و ۱۲ هر کدام ۲ نمره لحاظ گردد.

شماره برگه: ۱۰ تاریخ: ۱۴۰۳ نام و نام خانوادگی:	<h2 style="margin: 0;">امتحانات سمرقند ملی (طرح ۳)</h2> <p style="margin: 0;">ایستاد: فروردین ۱۴۰۳</p> <p style="margin: 0;">رشته: فلسفه، نظام فقهی، تاریخ و احکام و فقهی، ۹۱</p> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 100px; height: 40px; margin: 10px auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> مهر مدرسه </div>	شماره برگه: ۱۰ تاریخ: ۱۴۰۳ نام و نام خانوادگی:
--	---	--

۱- در کدام یک از سیره‌ها شارع یا عقلاء «متحد المسلك» نیست؟ ص ۱۴۸

الف. رجوع به اهل خبره ☒

ب. عمل به ظواهر کتاب ☐

ج. عمل به خبر واحد ثقة ☐

د. عمل به مطلق ظواهر ☐

۲- به نظر مصنف (ره) بهترین دلیل برای اثبات «حجیت قول لغوی» چیست؟ ص ۱۵۰ تا ۱۰

الف. اجماع شیعه ☐

ب. خبر واحد ثقة ☐

ج. بناء عقلاء ☐

د. حکم عقل ☒

۳- به نظر مصنف کدام گزینه درباره «أصالة الظهور» صحیح است؟ ص ۱۵۷

الف. هر یک مخترای خاص دارد. ☐

ب. مرجع اصل عدم قرینه است. ☐

ج. همان اصل عدم قرینه است. ☒

د. اصل عدم قرینه، مرجع آن است. ☐

۴- قاعده اولیه در باب متزاحمین چیست؟ ص ۲۱۶

الف. تخیر به حکم عقل ☒

ب. تخیر به حکم شرع ☐

ج. تساقط به حکم عقل ☐

د. تساقط به حکم شرع ☐

۵- «اخبار توقف» با «قاعده تساقط» چه نسبتی دارند؟ ص ۲۴۶ تا ۸

الف. بر قاعده تساقط وارد هستند. ☐

ب. حکومت بر قاعده تساقط دارد. ☐

ج. منافاتی با قاعده تساقط ندارد. ☒

د. محکوم قاعده تساقط هستند. ☐

۶- به نظر مصنف مرجحات منصوصه‌ای که از اخبار استفاده می‌شوند، چه مواردی می‌باشند؟ ص ۲۵۳ و ۲۵۶

الف. شهرت، موافقت کتاب و سنت، صفات راوی ☐

ب. شهرت، موافقت کتاب و سنت، مخالفت عامه ☒

ج. شهرت، عدم مخالفت با کتاب، مخالفت عامه ☐

د. أحدث، شهرت روایی، موافقت کتاب و سنت ☐

۷- چرا برای حجیت ظهور، به «ظن نوعی» اکتفاء می‌شود و نیاز به «ظن فعلی به وفاق» نیست؟ ص ۱۵۴ تا ۱- نمره

جواب: (۱) زیرا مدرک حجیت ظواهر نزد اهل محاوره، بناء عقلاء است، و عقلاء احتجاج کسی که به رها نه عدم ظن فعلی به وفاق، به ظن نوعی عمل نکند را نمی‌پذیرند. همچنین اگر قرار بود ظن فعلی معتبر باشد هر کلامی در آن واحد نیست به برخی حجت بود و نیست به برخی دیگر حجت نبود، امری که توهم آن هم نمی‌دود. (۲) زیرا ظهور از ویژگی‌های لفظ است [به این صورت که لفظ به گونه‌ای باشد که کاشف از مراد متکلم و دال بر آن باشد] و ظن از ویژگی‌ها و صفات سامع است، پس با توجه به این تفاوت نمی‌توان گفت ظن - که برای سامع حاصل می‌شود - مفهوم ظهور است - که این ظهور در لفظ وجود دارد - زیرا اوصاف سامع تأثیری در تحقق اوصاف لفظ ندارد [رساندن مفهوم یک دلیل کافی است].

۸۹- در صحنه بصریه محقق قمی از پیروان عدم حجیت ظهور کلام نسبت به «غیر مقصودین به افهام» را بیان کرده و بعد از آن ص ۱۵۹ س ۱۲ و ص ۱۶۰ س ۱-۲ نمره

جواب: نظر محقق قمی گاهی غرض از کلام افهام تمامی کسانی است که کلام به آن‌ها برسد بدون اینکه اختصاص به شخص خاصی داشته باشد مانند کتاب‌های علمی در این صورت طریقه عرف و عقلاء این است که چنین کلامی حجت است ولی گاهی غرض از کلام افهام فرد یا گروه خاصی است مثل خطابات قرآن که مقصود افهام موجودین بوده پس ظاهر قرآن برای ما حجیت ندارد. (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است)
نقد: در مورد غیر مقصودین بالا افهام سه احتمال وجود دارد: ۱. کلام نسبت به دیگران ذاتاً اجمال دارد لذا برای دیگران حجت نیست و فقط برای مقصودین ظهور دارد و حجت است. این احتمال بالوجدان باطل است زیرا کلامی که ذاتاً اجمال دارد برای همگان مجمل است. ۲. عقلاء احتمال اراده‌ی خلاف ظاهر از کلام را فقط برای مقصودین به افهام الفاء می‌کنند نه برای غیر مقصودین. اشکال این احتمال این است که دلیلی بر آن وجود ندارد. ۳. عقلاً ممکن است قریبه حقیقه‌ای بین متکلم و مقصودین بالا افهام وجود داشته باشد که متکلم حکیم بر وجود آن قریبه اعتماد نموده اما غیر مقصودین دسترسی به آن ندارند. اشکال این احتمال این است که گرچه این احتمال از نظر عقلی ثابت است ولی ضروری به حجیت ظهور نمی‌رند، زیرا برای حجیت ظهور نفی احتمالات عقلانی کافی است و نیازی به نفی احتمالات عقلی نداریم. (رساندن مفهوم دو احتمال - هر کدام ۰/۵ نمره - کافی است.)

۹۰- در صورت تراجم دو واجبی که فقط یکی از آن‌ها مشروط به «قدرت شرعی» است، کدام یک مقدم می‌شود؟ چرا؟ ص ۲۱۸ - ۲ نمره

جواب: واجبی که مشروط به قدرت شرعی نیست، مقدم می‌شود. (۰/۵ نمره) زیرا اگر واجبی مطلق است (و در صورت تراجم نیز وجوبش باقیست) ولی واجب مشروط به قدرت شرعی به خاطر تراجم احتمال دارد که شرط وجوبش محقق نشده باشد، پس علم به وجوب و تحقق آن نداریم تا اصلاً بتواند با واجب مطلق تراجم نماید. (۱/۵ نمره) (رساندن مفهوم کافی است.)

۱۰۰- آیا به نظر مصنف (ره) در صورت «تعادل دو دلیل متعارض» ممکن است بین آن دو دلیل «وجوب تخیر از جهت حجیت» ثابت شود؟ چرا؟ ص ۲۲۷ - ۲ نمره

جواب: خیر. (۰/۵ نمره) زیرا دلیلی که بر حجیت هر یک از آن دو به تنهایی دلالت دارد، بر حجیت هر کدام به طور معین دلالت می‌کند نه بر حجیت یکی از آن دو تا متکلف در انتخاب آن محیر باشد و بتواند به هر کدام که خواست، اکتفا نماید (یا زیرا دلیل دال بر حجیت هر یک از آن دو بر وجود مقتضی برای حجیت در آن‌ها دلالت کرده است نه بر قطعیّت داشتن حجیت هر کدام و در صورت تعارض حجیت هیچ یک فعلیّت نمی‌یابد و حجت فعلی در بین هیچ کدام وجود ندارد تا عمل و اکتفا به آن واجب باشد بلکه هر دو ساقط می‌شوند). (رساندن مفهوم یک عبارت کافی است.) (۱/۵ نمره)

۱۱- در «باب تعادل و تراجم» درباره‌ی برخی از مرجحات، ادعا شده که منصوصه هستند چهار مورد از آن‌ها را نام ببرید. ص ۲۴۷ - ۱ نمره

جواب: ترجیح به: ۱. احدث؛ ۲. صفات؛ ۳. شهرت؛ ۴. موافقت کتاب؛ ۵. مخالفت عامه.

۱۲- دلیل مرحوم نائینی بر «تقدیم مرجح صدور بر مرجح جهتی» را تبیین نمایید. ص ۲۵۹ - ۲ نمره

جواب: بحث در اینکه آیا خبر برای بیان حکم واقعی صادر شده یا خبری یعنی بحث در جهت صدور خبر، فرع و بعد از اثبات اصل صدور خبر است [زیرا تا اصل صدور ثابت نشود، معاً ندارد نسبت به جهت صدور آن بحث کنیم]. بنابر این در مرجحات نیز مرجح صدور مقدم بر مرجح جهتی می‌شود زیرا وقتی صدور یکی از متعارضین با مرجحی مثل شهرت بر متعارضین مقدم شد، آن خبر متعارض بخاطر نداشتن این مرجح، صدورش مورد اشکال قرار می‌گیرد و دیگر بحث از وجود مرجح جهتی در آن فایده‌ای نخواهد داشت. (رساندن مفهوم کافی است.)

سؤال زیر مختص طلاب غیر حضوری مکاتبه‌ای می‌باشد.

۱۳- در عبارت «من شروط التعارض أن يتنافى مدلول الدليلين و لو عرضاً» مقصود از «تنافی عرضی» را بیان نموده و نحوه تحقق این شرط را در مثال «دلیل وجوب نماز جمعه» و «دلیل وجوب نماز ظهر» در روز جمعه، توضیح دهید. ص ۲۱۲ - ۲ نمره

جواب: مقصود این است که گاه مدلول دو دلیل ذاتاً یا یکدیگر تنافی ندارند ولی به خاطر یک مسأله‌ای که که خارج از مدلول این دو دلیل است یا یکدیگر تنافی پیدا می‌کند و هر دو قابل تشریع نیستند. (۱ نمره) در این مثال دلیل وجوب این دو نماز با یکدیگر تنافی دارند؛ زیرا اگر چه این دو دلیل فی نفسه با یکدیگر تنافی ندارند ولی چون از خارج می‌دانیم که در یک وقت، شی از یک نماز واجب است لذا این دو دلیل با یکدیگر تنافی پیدا می‌کنند. (۱ نمره)

تاریخ امتحان	شماره برگه	نام و نام خانوادگی
۱۳۹۶/۰۶/۱۲	۴	اصول فقه ۳
محل	کتاب	اصول فقه مظفر
محل	محل	محل

محل

۱- به نظر مصنف، بهترین دلیل بر حجت قول لغوی چیست؟ ۱۵۰ ص ۱۰

- الف. اجماع ☐
- ب. بناء عقلاء ☐
- ج. حکم عقل ☒
- د. خبر واحد ثقة ☐

۲- به نظر مصنف تنها اصلی که در نزد عقلاء در مورد الفاظ وجود دارد چیست؟ ج ۳ و ۴ ص ۱۵۷

- الف. أصالة عدم القرينة ☐
- ب. أصالة الحقيقة ☐
- ج. أصالة العموم ☐
- د. أصالة الظهور ☒

۳- از نظر مرحوم مظفر، قاعده اولیه در باب «متزاحمین» و «متعارضین» به ترتیب کدام است؟ ص ۲۲۶ س ۱۴

- الف. تحبیر، تحبیر ☐
- ب. تحبیر، تساقط ☒
- ج. تساقط، احتیاط ☐
- د. تساقط، تساقط ☐

۴- روایت «سألته عن رجل اختلف علیه رجلان... فی امر دینه، کلاهما یرویه أحدهما یامر بأخذه و الآخر ینهاه عنه، کیف یصنع؟ فقال: یرجعه حتی یلقى من یرجیه» به نظر مصنف، بر چه معنایی دلالت دارد؟ ج ۳ و ۴ ص ۲۴۲

- الف. توقف ☒
- ب. تساقط ☐
- ج. تحبیر ☐
- د. احتیاط ☐

۵- دلیل حجت ظهور را به اختصار توضیح دهید. ص ۱۵۲

جواب: دلیل حجت ظهور بناء عقلاء است با دو مقدمه:
الف. ما قطع داریم که سیره عقلی عقلاء در محاوراتشان این است که بر طواهر کلام متکلم در تفهیم مقصود اعتماد می کنند و بر متکلم لازم نمی دانند که حتماً از کلام قطعی که هیچ احتمال خطا در آن وجود ندارد استفاده کند.
ب. قطع داریم که شارع مقدس در محاوراتش و استعمال الفاظ از طریقه‌ی عقلاء خارج نشده است (زیرا شارع جزء عقلاء بلکه رئیس عقلاء می باشد). پس ظاهر در نزد شارع (هم) حجت است.

۶- کیفیت استدلال کسانی که برای عدم حجت طواهر کتاب به حدیث نبوی «من فسر القرآن برأیه فلیتوا مقمده من النار» استدلال می کنند، را تبیین کنید و پاسخ آن را بنویسید. ص ۱۶۵ - ۲ - نمره

جواب: استدلال به این روایت متوقف بر آن است که: مراد از «تفسیر» در روایت «أخذ به ظاهر» باشد.
مراد از «رأی» أخذ کردن اجتهادات شخصی بدون فحص و شناخت کامل باشد.

جواب از استدلال: تفسیر که در روایت آمده غیر از أخذ به ظاهر است و أخذ به ظاهر را تفسیر نمی گوید. به علاوه اگر بگوییم: تفسیر، أخذ به ظاهر را هم شامل می شود باید گفت که مقتضای جمع بین این روایت و روایات دیگر که مجوز أخذ به کتاب هستند این است که «تفسیر» در این روایت را جعل بر «تفسیر به رأی» می شود.

استحانات میگزین تکمیلی (سطح ۳)

تعداد: ۹۷-۹۹

[illegible]

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۰۵	موضوع: ۱-۲	موضوع: ۳-۴
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۰۵	موضوع: ۵-۶	موضوع: ۷-۸

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۰۵	موضوع: ۱-۲	موضوع: ۳-۴
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۰۵	موضوع: ۵-۶	موضوع: ۷-۸

کتاب	۳۹۶۲/۱۱
مجله	۱۳۹۷/۴/۱۰۲
جای	اصول فقه ۴
کتاب	اصول فقه مرحوم مظفر
مجله	فقه جوامع و مآثورات اسلامی، مقالات تخصصی، مجله الطراز ۴ تا پایان بهمن سال ۱۳۹۷ و بهمن ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰، ۱۴۰۱، ۱۴۰۲، ۱۴۰۳، ۱۴۰۴، ۱۴۰۵، ۱۴۰۶، ۱۴۰۷، ۱۴۰۸، ۱۴۰۹، ۱۴۱۰، ۱۴۱۱، ۱۴۱۲، ۱۴۱۳، ۱۴۱۴، ۱۴۱۵، ۱۴۱۶، ۱۴۱۷، ۱۴۱۸، ۱۴۱۹، ۱۴۲۰، ۱۴۲۱، ۱۴۲۲، ۱۴۲۳، ۱۴۲۴، ۱۴۲۵، ۱۴۲۶، ۱۴۲۷، ۱۴۲۸، ۱۴۲۹، ۱۴۳۰، ۱۴۳۱، ۱۴۳۲، ۱۴۳۳، ۱۴۳۴، ۱۴۳۵، ۱۴۳۶، ۱۴۳۷، ۱۴۳۸، ۱۴۳۹، ۱۴۴۰، ۱۴۴۱، ۱۴۴۲، ۱۴۴۳، ۱۴۴۴، ۱۴۴۵، ۱۴۴۶، ۱۴۴۷، ۱۴۴۸، ۱۴۴۹، ۱۴۵۰، ۱۴۵۱، ۱۴۵۲، ۱۴۵۳، ۱۴۵۴، ۱۴۵۵، ۱۴۵۶، ۱۴۵۷، ۱۴۵۸، ۱۴۵۹، ۱۴۶۰، ۱۴۶۱، ۱۴۶۲، ۱۴۶۳، ۱۴۶۴، ۱۴۶۵، ۱۴۶۶، ۱۴۶۷، ۱۴۶۸، ۱۴۶۹، ۱۴۷۰، ۱۴۷۱، ۱۴۷۲، ۱۴۷۳، ۱۴۷۴، ۱۴۷۵، ۱۴۷۶، ۱۴۷۷، ۱۴۷۸، ۱۴۷۹، ۱۴۸۰، ۱۴۸۱، ۱۴۸۲، ۱۴۸۳، ۱۴۸۴، ۱۴۸۵، ۱۴۸۶، ۱۴۸۷، ۱۴۸۸، ۱۴۸۹، ۱۴۹۰، ۱۴۹۱، ۱۴۹۲، ۱۴۹۳، ۱۴۹۴، ۱۴۹۵، ۱۴۹۶، ۱۴۹۷، ۱۴۹۸، ۱۴۹۹، ۱۵۰۰، ۱۵۰۱، ۱۵۰۲، ۱۵۰۳، ۱۵۰۴، ۱۵۰۵، ۱۵۰۶، ۱۵۰۷، ۱۵۰۸، ۱۵۰۹، ۱۵۱۰، ۱۵۱۱، ۱۵۱۲، ۱۵۱۳، ۱۵۱۴، ۱۵۱۵، ۱۵۱۶، ۱۵۱۷، ۱۵۱۸، ۱۵۱۹، ۱۵۲۰، ۱۵۲۱، ۱۵۲۲، ۱۵۲۳، ۱۵۲۴، ۱۵۲۵، ۱۵۲۶، ۱۵۲۷، ۱۵۲۸، ۱۵۲۹، ۱۵۳۰، ۱۵۳۱، ۱۵۳۲، ۱۵۳۳، ۱۵۳۴، ۱۵۳۵، ۱۵۳۶، ۱۵۳۷، ۱۵۳۸، ۱۵۳۹، ۱۵۴۰، ۱۵۴۱، ۱۵۴۲، ۱۵۴۳، ۱۵۴۴، ۱۵۴۵، ۱۵۴۶، ۱۵۴۷، ۱۵۴۸، ۱۵۴۹، ۱۵۵۰، ۱۵۵۱، ۱۵۵۲، ۱۵۵۳، ۱۵۵۴، ۱۵۵۵، ۱۵۵۶، ۱۵۵۷، ۱۵۵۸، ۱۵۵۹، ۱۵۶۰، ۱۵۶۱، ۱۵۶۲، ۱۵۶۳، ۱۵۶۴، ۱۵۶۵، ۱۵۶۶، ۱۵۶۷، ۱۵۶۸، ۱۵۶۹، ۱۵۷۰، ۱۵۷۱، ۱۵۷۲، ۱۵۷۳، ۱۵۷۴، ۱۵۷۵، ۱۵۷۶، ۱۵۷۷، ۱۵۷۸، ۱۵۷۹، ۱۵۸۰، ۱۵۸۱، ۱۵۸۲، ۱۵۸۳، ۱۵۸۴، ۱۵۸۵، ۱۵۸۶، ۱۵۸۷، ۱۵۸۸، ۱۵۸۹، ۱۵۹۰، ۱۵۹۱، ۱۵۹۲، ۱۵۹۳، ۱۵۹۴، ۱۵۹۵، ۱۵۹۶، ۱۵۹۷، ۱۵۹۸، ۱۵۹۹، ۱۶۰۰، ۱۶۰۱، ۱۶۰۲، ۱۶۰۳، ۱۶۰۴، ۱۶۰۵، ۱۶۰۶، ۱۶۰۷، ۱۶۰۸، ۱۶۰۹، ۱۶۱۰، ۱۶۱۱، ۱۶۱۲، ۱۶۱۳، ۱۶۱۴، ۱۶۱۵، ۱۶۱۶، ۱۶۱۷، ۱۶۱۸، ۱۶۱۹، ۱۶۲۰، ۱۶۲۱، ۱۶۲۲، ۱۶۲۳، ۱۶۲۴، ۱۶۲۵، ۱۶۲۶، ۱۶۲۷، ۱۶۲۸، ۱۶۲۹، ۱۶۳۰، ۱۶۳۱، ۱۶۳۲، ۱۶۳۳، ۱۶۳۴، ۱۶۳۵، ۱۶۳۶، ۱۶۳۷، ۱۶۳۸، ۱۶۳۹، ۱۶۴۰، ۱۶۴۱، ۱۶۴۲، ۱۶۴۳، ۱۶۴۴، ۱۶۴۵، ۱۶۴۶، ۱۶۴۷، ۱۶۴۸، ۱۶۴۹، ۱۶۵۰، ۱۶۵۱، ۱۶۵۲، ۱۶۵۳، ۱۶۵۴، ۱۶۵۵، ۱۶۵۶، ۱۶۵۷، ۱۶۵۸، ۱۶۵۹، ۱۶۶۰، ۱۶۶۱، ۱۶۶۲، ۱۶۶۳، ۱۶۶۴، ۱۶۶۵، ۱۶۶۶، ۱۶۶۷، ۱۶۶۸، ۱۶۶۹، ۱۶۷۰، ۱۶۷۱، ۱۶۷۲، ۱۶۷۳، ۱۶۷۴، ۱۶۷۵، ۱۶۷۶، ۱۶۷۷، ۱۶۷۸، ۱۶۷۹، ۱۶۸۰، ۱۶۸۱، ۱۶۸۲، ۱۶۸۳، ۱۶۸۴، ۱۶۸۵، ۱۶۸۶، ۱۶۸۷، ۱۶۸۸، ۱۶۸۹، ۱۶۹۰، ۱۶۹۱، ۱۶۹۲، ۱۶۹۳، ۱۶۹۴، ۱۶۹۵، ۱۶۹۶، ۱۶۹۷، ۱۶۹۸، ۱۶۹۹، ۱۷۰۰، ۱۷۰۱، ۱۷۰۲، ۱۷۰۳، ۱۷۰۴، ۱۷۰۵، ۱۷۰۶، ۱۷۰۷، ۱۷۰۸، ۱۷۰۹، ۱۷۱۰، ۱۷۱۱، ۱۷۱۲، ۱۷۱۳، ۱۷۱۴، ۱۷۱۵، ۱۷۱۶، ۱۷۱۷، ۱۷۱۸، ۱۷۱۹، ۱۷۲۰، ۱۷۲۱، ۱۷۲۲، ۱۷۲۳، ۱۷۲۴، ۱۷۲۵، ۱۷۲۶، ۱۷۲۷، ۱۷۲۸، ۱۷۲۹، ۱۷۳۰، ۱۷۳۱، ۱۷۳۲، ۱۷۳۳، ۱۷۳۴، ۱۷۳۵، ۱۷۳۶، ۱۷۳۷، ۱۷۳۸، ۱۷۳۹، ۱۷۴۰، ۱۷۴۱، ۱۷۴۲، ۱۷۴۳، ۱۷۴۴، ۱۷۴۵، ۱۷۴۶، ۱۷۴۷، ۱۷۴۸، ۱۷۴۹، ۱۷۵۰، ۱۷۵۱، ۱۷۵۲، ۱۷۵۳، ۱۷۵۴، ۱۷۵۵، ۱۷۵۶، ۱۷۵۷، ۱۷۵۸، ۱۷۵۹، ۱۷۶۰، ۱۷۶۱، ۱۷۶۲، ۱۷۶۳، ۱۷۶۴، ۱۷۶۵، ۱۷۶۶، ۱۷۶۷، ۱۷۶۸، ۱۷۶۹، ۱۷۷۰، ۱۷۷۱، ۱۷۷۲، ۱۷۷۳، ۱۷۷۴، ۱۷۷۵، ۱۷۷۶، ۱۷۷۷، ۱۷۷۸، ۱۷۷۹، ۱۷۸۰، ۱۷۸۱، ۱۷۸۲، ۱۷۸۳، ۱۷۸۴، ۱۷۸۵، ۱۷۸۶، ۱۷۸۷، ۱۷

Abstract

۱- به نظر مصنف یازگشت تمام اصول وجودیه به کدام اصل است؟ ص ۱۵۷

☐ الفدا أصالة عدم القرينة

☐ مع أصالة الحقيقة☒ اصالة الظهور☐ د. أصالة العموم

۲- حکم «إذا تعادل المتزاحمان في جميع جهات الترجيح» و حاکم به آن حکم به ترتیب کدام گزینه می باشد؟ ص ۲۱۶

الف. الساقط - العقار المملوك

ب. التساقط - العقاب النظمي. ☐

ج. التحريم - العقاب - النظم . □

☒ الترخيص - المقادير العامة

۲- کدام گزینه در مورد «شهرت فتاویٰ قدیمه» به نظر مصنف صحیح است؟ ص ۲۵۳

ف. تعلم فيه ان مستندها خم جاي موجود في الدنيا ☐

□ الخلية النامية منها غيب معصب إلا إذا كان: فلنا قوما

☒ أرفأ مع حلة إحد الفخر الضميمة من حلة السيد

ادلة حجة خب الواحد نذا عل حجة مثالا ☐

- ترجیح به صفات راوی، داخل در کدام یک از مرجحات است؟ ص ۲۵۶

☐ مع حجم جهت صدوری

☒ **مراجعة**

☐ عن طريق الحفظ في

[illegible]

۱. نظر مصنف، اقرب و حدود و اثبات حجیت قول لغوی چیست؟ توضیح دهید. ص ۱۵۰ - ۲ نامه

حکیم عقل است زیرا در امور تخصصی (عقل) به رجوع جاهل به عالم مورد توجه حکم می کند

که از حکم عقلی است که از عقل اول توافق دارد. چراغ نیز از انشای بلکه نفس انشایی است

بما توجه به عبارت «نسب الی جماعه من الاخبار بین القول بعدم حجية ظواهر الكتاب لقول النبی (صلی الله علیه و آله) من فسد القرآن رأیة

بعلاً مقعده من التاب» جواب مصنف از دلیل مذکور را بیان کنید. (دو مورد) ص ۱۶۵ - ۲ تهر.

الف اخذ به ظاهر / بیت و اخذ به ظاهر / تفسیر نمی گویند / در مقتضای کلام مثل این است که اخذ به ظاهر را

این که گفته می شود در تفسیر نه رای بر فرض که شمول آن نسبت به اخذ به ظاهر را بپذیریم نشان می دهد در اخذ به ظاهر (رای)

انهاى شخص و ... رشته معرفت و بدر ک تحقیق است، حال که تعلیلی که در بعضی از این روایات آمده که در این

من الله هبة منا را افاده می کنیم

تاریخ: ۲۱/۰۵/۱۳۹۴، شماره: ۲-۲۱۶

۷. یکی یا هر دو دلایل فطری باشد. ۷. نلی فعلی، معتبر در حقیقت هر دو باشد. ۳. مدلول آن دو با هم تنافی داشته باشند خواه تنافی در مدلول مطابق باشد.

در قضیه و خواه در التزامی / هر دو دلیل / واحد شرعاً محبت باشد / دو دلیل / مزاحمت باشند / یکی از دو دلیل / احکام و دیگر نشانه

يا اكرام همدی علماء بگویند «لا تكرم الفساق» یا بگویند «العالم الفاسق ليس بعالم» مخصوصاً با حاكیم بود.

از نام و نظر ریاضی دلیا تمسین کنید ص ۲۳۴ - ۲ مره

است چون معائنش عدم وجوب اکرام فاسق است همراه با ابقاء صفت علم رایج او اما از جهت احوال

فألمس أن صفت عالمي، به أنوار كه قصة، أنه منادى حقا، لا بد منه، كذا، لا بد منه، لا بد منه.

کتابت در قرآن بر مبنای متقدم است

8

۷- آیا بین مخصص متصل و منفصل در انعقاد ظهور در عموم تفاوتی وجود دارد؟ توضیح دهید؟

به فرق وجود دارد - چرا که اگر ناحیه انعقاد ظهور در عام در مخصص متصل برای کلام ظهوری منعقد نمی شود مگر در خاص - ولی در منفصل ظهور عام در عمومیتش منعقد می شود غیر از اینکه خاص ظهورش اقوی است پس از باب تقدیم اظهر بر ظاهر یا نص بر ظاهر بر عام مقدم می شود. ص ۱۵۵

۸- دلیل مولف بر اینکه استعمال عام در مخصص حقیقت است مطلقا را تبیین کنید؟

دلیلش این است که لفظ کل و سایر ادوات عموم در معنای خودشان استعمال می شوند که همان شمولیت است. یعنی شامل جمیع افراد مدخولشان می شوند. ص ۱۵۷

۹- شبهه مفهومی و مصداقیه را با ذکر مثال تعریف کنید؟

شبهه مفهومی - وقتی که در نفس مفهوم خاص شک داریم و مجمل است مثل جایی که شک داریم مراد از تعبیر چیست. آیا خصوص تغییری حسی مراد است یا شامل تغییری تقدیری هم می شود. شبهه مصداقیه: در مفهوم شک نیست بلکه در داخل بودن فردی از افراد عام در خاص یا وضوح مفهوم خاص شک داریم مثلا شک داریم که آیا این آب با نجاست تغییر کرده است که در حکم خاص داخل شود یا تغییر نکرده است که همچنان در حکم عام و طهارت باقی باشد. ص ۱۶۱

۱۰- عبارت «اذا كان الخاص و العام معلومی التاريخ مع تقدم العام و ورود الخاص قبل وقت العمل بالعام فالظاهر تخصيص العام بالخاص» را ترجمه کرده و یک دلیل بر این حکم بیاورید.

این عبارت مربوط به بحث دوران بین تخصیص و نسخ است. ص ۱۷۹
ترجمه: اگر تاریخ عام و خاص هر دو معلوم باشد و عام مقدم باشد و خاص هم قبل از وقت عمل به عام آمده باشد پس در این جا عام را با خاص تخصیص می زنیم - یعنی این جا محل تخصیص است نه نسخ - چرا که نسخ قبل از وقت عمل به منسوخ نمی آید.

۱۱- قدر متیقن در مقام مخاطب و محاوره را تبیین نموده و بیان کنید کدام یک به ظهور اطلاق ضرر می زند؟ چرا؟

اگر متکلم در مقام بیان شد دو گونه این بیان قابل تصور است ۱- متکلم درصدد بیان تمام موضوع حکمش باشد به این صورت که غرض متکلم متوقف بر این باشد که تمام موضوع را برای مخاطب تبیین کند. ۲- متکلم در مقام بیان تمام موضوع حکم باشد ولو این که به مخاطب تفهیم نکند که آن چه او ذکر می کند تمام موضوع است. لذا اگر متکلم به نحو اول در مقام بیان باشد بدون شک قدر متیقن در مقام محاوره ضرری به ظهور مطلق در اطلاقی نیست. (ص ۱۹۹ رساندن مفهوم کافی است.) اما در حالت دوم جایز است که برای بیان واقعی تمام موضوع به قدر متیقن در مقام مخاطب استفاء کند. (ص ۱۹۹ رساندن مفهوم کافی است.)

۱۲- در چه صورت انصراف مانع از تمسک به اطلاق می شود؟ توضیح دهید؟

اگر انصراف ناشی از ظهور لفظ در مقید باشد یعنی در اثر کثرت استعمال لفظ در مقید و شیوع اراده مقید از لفظ، خود لفظ منصرف به مقید شده باشد محالی برای تمسک به اطلاق نیست. اما اگر به سبب امر دیگری مثل علیه وجود فرد منصرف الیه یا عرفی شدن ممارست خارجی با آن فرد باشد باعث انصراف نمی شود یعنی نمی توان از تمسک به اطلاق منع کرد. ص ۲۰۰

۱۳- دو سبب از اسباب اجمال لفظ را همراه با مثال ذکر کنید؟

اجمال لفظ گاهی به سبب اشتراک لفظی است بدون آوردن قرینه مثل لفظ عین، گاهی اجمالش به دلیل وجود معنای مجازی است مثل اسد، یا معلوم نبودن مرجع خیر مثل «من بنته فی بینه» ص ۲۰۷.

*سوال زیر مختص طلاب غیر حضوری مکاتبه ای است:

۱۴- الف: مخصص لبی را تعریف کنید؟ (ب) از نظر مرحوم آخوند خراسانی آیا می توان در شبهه مصداقیه به عام تمسک کرد وقتی که مخصص لبی باشد؟ (همراه با دلیل)

الف) مخصص لبی در مقابل مخصص لفظی است یعنی مخصصی که از جنس لفظ نیست مثل اجماع و دلیل عقلی. ص ۱۵۰

ب) حاکم صاحب کفایه قائل به تفضیل هستند که اگر مخصص لبی از امور عقلی بدهی که در این صورت مثل مخصص متصل عمل می کند و لذا برای عام ظهوری در عمومیت باقی نمی ماند پس نمی شود در شبهه مصداقیه به عام تمسک کرد ولی اگر از بدیهیات نبود در این صورت مانعی برای تمسک به عام در شبهه مصداقیه وجود ندارد. ص ۱۶۵.

۸- شبهه مفهومی و مصداقیه در مخصص را با ذکر مثال توضیح دهید. ص ۱۹۹ و ۲۰۰ س ۱۵ و ۱-۲ نمره

جواب: شبهه مفهومی: در فرض شک در نفس مفهوم خاص به این نحو که مجمل باشد مثل «کل ماء طاهر الا ما تغیر طعمه او لونه او ریحه» که مراد از تغییر معلوم نیست که خصوص غیر حسی است یا شامل تغییر تقدیری هم می شود.

شبهه مصداقیه: در فرض شک در دخول فردی از افراد عام در خاص است با اینکه مفهوم خاص واضح است و اجمالی ندارد مانند همان مثال سابق که شک می شود فلان آب آیا با نجاست تغییر کرد تا داخل در حکم خاص شود یا تغییر نکرد و همچنان طاهر است.

۹- شبهه قولی که در بحث «تعقیب العام بضمیر یرجع الی بعض افراد» وجود دارد را بیان نموده و مختار مصنف را مشخص نمایید. ص ۲۱۱ نمره ۲-

جواب: ۱- امالة العموم جاری می شود و ضمیر به بعضی از افراد عام رجوع می کند. ۲- امالة عدم الاستخدام جاری می شود و از لفظ عام خصوص بعضی از افراد آن که ضمیر به آن ها رجوع می کند اراده می شود: ۳- هیچ یک از دو اصل بالا جاری نمی شود بلکه کلام مجمل می شود و به اصول عملیه رجوع می شود. مختار مصنف: جریان امالة العموم. (رساندن مفهوم جواب با تعابیر دیگر نیز درست است).

۱۰- اعتبارات ماهیت را نام ببرید و ضمن توضیح آن ها فرق «مهمله» و «لابشرط مقسمی» را بیان کنید. ص ۲۲۸ و ۲۲۹-۲ نمره

جواب: اعتبارات ماهیت عبارتند از: ۱- ماهیت بشرط شیء: یعنی ماهیتی که با چیزی خارج از خود مقایسه و مشروط به آن امر در خارج در نظر گرفته شود. ۲- ماهیت بشرط لا: ماهیت مقایسه شده با خارج که مشروط به عدم آن شیء در نظر گرفته شود. ۳- ماهیت لا بشرط: ماهیتی که با قطع نظر از وجود یا عدم امر خارجی لحاظ شود. «لابشرط مقسمی» ماهیتی است که با خارج مقایسه شده است و مقسم اقسامی قرار گرفته است ولی «مهمله» آن است که مقایسه با خارج نشده و فقط نظر به ذات و ذاتیات شده است.

۱۱- اقسام انصراف را از حیث منشأ انصراف، نام برده و بیان کنید که کدام یک مانع از تمسک به اطلاق کلام است؟ ص ۲۴۲ و ۲۴۳-۲ نمره

جواب: ۱- انصرافی که ناشی از ظهور لفظ در مقید باشد یعنی بخاطر کثرت استعمال لفظ در آن معنی این مقید از آن ظاهر می شود. (۰/۷۵ نمره) ۲- انصرافی که از لفظ ناشی نشود بلکه از سبب خارجی باشد مثل غلبه وجود فرد منصرف الیه یا متعارف بودن این فرد منصرف الیه (۰/۷۵ نمره) تنها در صورت اول، انصراف مانع از تمسک به اطلاق است. (۰/۵ نمره)

۱۲- دو وجه اجمال در آیه شریفه «و السارق و السارقة فاقطعوا انديهما» (مانده: ۳۸) را بیان فرمایید. ص ۲۵۰ و ۲۵۱-۱ نمره

جواب: ۱- به خاطر لفظ «قطع» که هم بر «انانیه» اطلاق می شود و هم بر «جر» ۲- به جهت لفظ «ند» که هم بر کل دست اطلاق می شود و هم بر کف دست تا اصول اسابع و هم بر دست تا مچ و هم بر دست تا آرنج. (رساندن مطلب کافی است)

سؤالات زیر مختص طلاب غیر حضوری مکاتبه ای می باشد:

۱۳- به نظر مصنف (ره) در صورتی که دلیل عام و خاص معلوم تاریخ باشند خاص زودتر از عام صاهر شود و دلیل عام بعد از وقت عمل به خاص برسد، آیا عام ناسخ است یا مخصص؟ چرا؟ ص ۲۲۰ و ۲۲۱-۲ نمره

جواب: عام تخصص می خورد (۰/۵ نمره) زیرا عمومیت عام فقط بر مراد جدی بودن آن دلالت دارد و اینکه دلیل اول آن حکم واقعی باشد که ناسخ خاص شود، و چون ظهور خاص اقوی است بر عموم عام مقدم می شود و آن را تخصص می زند/یا زیرا با تقدم خاص هیچ ظهوری برای دلیل عام در عمومیت منعقد نمی شود بلکه از آغاز وجود خاص مقدم قرینه ای بر تخصص است. (۱/۵ نمره) (رساندن مفهوم یک دلیل کافی است).

امتحانات متمرکز ملی (سطح ۳)

فصل دوم تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲
رشته حقوق، کارشناسی، حقوق و احکامات مربوط به حقوق جزا

مهر مدرسه

کتابخانه	۳۹۳۲/۰۴
کلاس	۱۳۹۴/۰۳/۰۹
موضوع	اصول فقه ۲
کتاب	اصول فقه مظفر
جلد اول و دوم	
از ابتدای عام و خاتمه تا پایان فصل و سیم (ص ۱۸۹-۲۰۶)	

۱- در کدام یک از موارد، در هنگام شک می توان به اصالة العموم تمسک کرد؟ ص ۲۰۰ و ۲۰۱

- ☐ الف. دوران بین اقل و اکثر در مخصص متصل
- ☒ ب. دوران بین اقل و اکثر در مخصص مفصل
- ☐ ج. دوران بین متباینین در مخصص مفصل
- ☐ د. دوران بین متباینین در مخصص متصل

۲- مسأله «جواز التمسک بالعام فی الشبهة المصداقيه اذا كان المخصص لثبوت» از نوآوری های چه شخصیتی است؟ ص ۲۰۴

- ☐ الف. میرزای نائینی
- ☐ ب. آخوند خراسانی
- ☒ ج. شیخ انصاری
- ☐ د. علامه حلی

۳- شرط حجیت اصالة الظهور در اخذ به عام چیست؟ ص ۲۱۰

- ☐ الف. عدم تخصیص به مخصص مفصل
- ☐ ب. عدم تخصیص به مخصص متصل
- ☐ ج. عدم تخصیص به مخصص لثبوت
- ☒ د. فحص و یأس از قرینه

۴- به نظر مصنف در آیه «وَالَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ، إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا...» (تور: ۴ و ۵) استثناء به کدام جمله رجوع می کند؟ ص ۲۱۲ تا ۲۱۴

- ☒ الف. «وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ، إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا...»
- ☐ ب. رجوع استثناء به همه جمله ها
- ☐ ج. حکم به ۸۰ ضربه شلاق
- ☐ د. عدم قبول شهادت

۵- عبارت «اذا كان القصر واجبا في الصلوة على المسافر (غير العاصي في سفره) کدام قسم از اعتبارات ماهیت است؟ ص ۲۲۸

- ☐ الف. الا بشرط التیمی
- ☐ ب. بشرط شیء
- ☒ ج. بشرط لا
- ☐ د. لا بشرط

۶- کدام یک از موارد جزء مقدمات حکمت می باشد؟ ص ۲۳۸ و ۲۳۹

- ☐ الف. عدم امکان الاطلاق و التقید
- ☐ ب. نصب قرینه متصله علی التقید
- ☐ ج. کون المتکلم فی مقام التشريع
- ☒ د. کون المتکلم فی مقام البیان

۷- هر کدام از موارد، جزء کدام یک از اقسام عام هستند؟ ص ۱۹۰ و ۱۹۱ - ۱/۵ نمره

- الف) اکرم کل عالم: جواب: عام استثنائی
- ب) اعتق ایه رقبه شئت: جواب: عام بدلی
- ج) الايمان بالائمة واجب: جواب: عام مجموعی

کتابخانه	۳۹۵۲/۱۲
تاریخ	۱۳۹۶/۰۶/۱۲
موضوع	اصول فقه ۲
کتاب	اصول فقه مظفر
محل درج و نمودار از ابتدای علم و خاص تا پایان محصل و سیم (ص ۲۵۶-۲۵۷)	

مهر مدرسه

نام و نام خانوادگی: ... نام پدر: ... کد ملی: ... شماره ثبت: ...

۱- مقدار لازم فحص از مخصص برای جواز عمل به عموم عام چه مقدار است؟ ص ۲۰۹

- ☒ الف. اطمینان به عدم قرینه
☐ ب. ظن به عدم قرینه
☐ ج. قطع به عدم قرینه
☐ د. عدم ظن به قرینه

۲- آیا خبر واحد، عمومات قرآن را تخصیص می‌زند؟ ص ۲۱۶

- ☐ الف. اگر فقط مستفیض باشد، تخصیص می‌زند.
☐ ب. اگر فقط قطعی الصدور باشد، تخصیص می‌زند.
☐ ج. مطلقاً تخصیص نمی‌زند.
☒ د. مطلقاً تخصیص می‌زند.

۳- نظر مصنف در مورد موضوع له اسماء اجناس چیست؟ ص ۲۲۷

- ☒ الف. ذات المعنی بد نحو لا بشرط قسمی
☐ ب. ماهیت لا بشرط قسمی
☐ ج. ماهیت من حیث هی
☐ د. ماهیت مبهمه مرهمله

۴- مصنف ^ع قرینه بر عدم اجمال در آیاتی همچون: «حرمت علیکم امهاتکم» (نساء ۲۳) را چه می‌داند؟ ص ۲۵۶

- ☒ الف. مناسبت حکم و موضوع
☐ ب. قرائن منفصله عقلیه
☐ ج. ملازمات لیه عقلیه
☐ د. قرائن منفصله لفظیه

درود است

۵- عبارت «إن معنى استغراق الجمع المحلى باللام هو الاستغراق بلحاظ مراتب الجمع فيشمل كل جماعة جماعة و ذلك نظير عموم التثنية فإن الاستغراق فيها بملاحظة مصاديق التثنية» را توضیح داده و پاسخ مصنف ^ع به آن را با مثال بنویسید. ج ۲ و ۱۹۲ و ۱۹۳ - ۲ نمره

جواب: تبیین این قول: در مواردی که الف و لام استغراق بر الفاظ جمع وارد شود (مانند العلماء) مراد از آن استغراق نسبت به مجموعه‌هاست یعنی مراد از العلماء هر یک از مجموعه‌های علماء است نه هر فردی از افراد عالم، همان گونه که استغراق تثنیه نیز همین گونه است یعنی «کل عالمین» به معنای هر یک از دو عالم است نه تک تک آنها (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است).

پاسخ مصنف: این سخن صحیح نیست زیرا از آنجایی که تثنیه از طرف قلّت و کثرت بسته و محدود است و فقط شامل دو نفر است - نه کمتر و نه بیشتر - استغراق در آن نیز به معنای شمول همین مجموعه‌های دو نفری می‌شود مثلاً مراد از «کل عالمین» به معنای هر یک از دو عالم است نه تک تک آنها ولی جمع فقط از طرف قلّت بسته و محدود است ولی از طرف کثرت باز است یعنی شامل بیشتر از سه نفر می‌شود - نه کمتر - ولی افراد هر چقدر هم بیشتر از سه نفر باشند همه‌ی آنها را به یک شکل شامل می‌شود و همه یک مرتبه از آن هستند مثلاً مراد از «العلماء» همه‌ی علماء است بدون استثنا نه هئیه‌ی مجموعه‌های علماء بنابراین استغراق جمع نیز به این معناست که تک تک افراد بدون هیچ استثنائی شامل می‌شود و منحصر به تعداد خاصی از جمع نیست (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است).

۷- چرا عمل به عموماً کتاب و سنن بدون فحص از مخصص جایز نیست؟ ص ۲۰۹ س ۷

جواب: زیرا طریقه‌ی شارع مقدس در بیان مقاصدش این گونه است که هر فرائض مفصل هم اعتماد کرده است لذا بدون فحص ظهور عام برای مکلف خبری نیست تا بتواند به آن عمل کند

۸- آیا در شبهات مفهومیه، اجمال مخصص متصل، به عام سرایت می‌کند؟ چرا؟ ص ۲۰۰ و ۲۰۱ س ۱۷

جواب: بلی، سرائت می‌کند به خاطر متصل بودن مخصص عام از آغاز فقط در غیر از افراد خاص ظهور پیدا می‌کند و اگر خاص مجمل باشد سبب می‌شود عام هم که غیر از خاص است مجمل شود و نسبت به افرادی که علم به خروج آنها از خاص نداریم ظهور پیدا نکند. (رساندن مفهوم کافی است.)

۹- به نظر مصنف (ره) در صورتی که دلیل عام و خاص معلوم التاریخ باشند و خاص زودتر از عام صادر شود و دلیل عام بعد وقت عمل به خاص برسد، آیا عام ناسخ است یا مخصص؟ چرا؟ ص ۲۲۰ و ۲۲۱

جواب: عام تخصیص می‌خورد (۵/۰ نمره) زیرا عمومیت عام فقط بر مراد جدی بودن آن دلالت دارد نه اینکه مدلول آن حکم واقعی باشد که ناسخ خاص شود. و چون ظهور خاص اقوی است بر عموم عام مقدم می‌شود و آن را تخصیص می‌زند [یا زیرا با تقدم خاص هیچ ظهوری برای دلیل عام در عمومیه معتقد نمی‌شود بلکه از آغاز وجود خاص مقدم قرینه‌ای بر تخصیص است.] (۵/۱ نمره) (رساندن مفهوم یک دلیل کافی است.)

۱۰- اعتبارات ماهیت را در قالب مثالی نام برده و ماهیت مهمله را تعریف کنید. ص ۲۲۸ و ۲۲۹ س ۳ و ۲

جواب: اعتبارات ماهیه بر سه قسم است: ۱. بشرط شیء مثل اعتق رقبه مؤمنه (۵/۰ نمره) ۲. بشرط لا مثل اعتق رقبه بشرط ان لا تكون کافرة (۵/۰ نمره) ۳. ماهیه لا بشرط مثل اعتق رقبه. (۵/۰ نمره) (هر مثال دیگری نیز صحیح است.)

ماهیت مهمله عبارت است از ماهیتی که من حیث هی با توجه به ذات و ذاتیات آن ملاحظه شود بدون هیچ قید خارجی. (۵/۰ نمره)

۱۱- مقدمات حکمت را نام برده و بنویسید چگونه با تمام بودن مقدمات حکمت کشف می‌شود که متکلم مقید را اراده نکرده است

ص ۲۳۸ س ۶ و ص ۲۳۹ س ۱۸ و ص ۲۴۰ س ۱

جواب: ۱. امکان اطلاق و تقید (۵/۰ نمره) ۲. عدم نصب قرینه بر تقید که متصله و نه منفصله (۵/۰ نمره) ۳. در مقام بیان بودن متکلم. (۵/۰ نمره)

در صورتی که این مقدمات تمام باشد اگر متکلم مطلق را اراده نکرده باشد چون متکلم حکیم و ملتفت است و در مقام بیان هم مانع از تقید نیست. اخلا در غرض خود نموده [و نقض غرض حاصل می‌شود]. و نقض غرض هم قبیح است پس معلوم می‌شود او مطلق را اراده نموده است. (۵/۰ نمره)

۱۲- نظر مصنف (ره) پیرامون این فرع «من المواضع التي وقع الشك في إجمالها، المركبات التي تشتمل على كلمة «لا» التي لنف الجنس نحو لا صلاة إلا بظهور» را تبیین نمایید. ص ۲۵۱ س ۱۰

جواب: حرف «لا» که در همه مرکبات برای نفی جنس می‌آید نیاز به خبر دارد و خبر در این ترکیبات محذوف است اما اینکه خبر محذوف چیست نیاز قرینه دارد و اگر قرینه نباشد کلام مجمل می‌شود ولی قرینه غالبی آن است که کلمه «موجود» یا مرادف آن محذوف باشد و در صورت عدم امکان، مناسب حکم و موضوع اقتضا می‌کند چیز دیگری در تقدیر گرفته شود. (رساندن مفهوم کافی است.)

امتحانات مترکز تکمیلی (سطح ۳)

تأسیس سال تحصیلی ۹۳-۹۴
روانشناسی، فلسفه، منطق و ادبیات عرب و اسلامی، معارف
و شبه فلسفی، تاریخ، اخلاق و ادبیات عرب و اسلامی، معارف

مهر مدرسه

کتاب	۳۹۳۳/۱۸
نویسنده	۱۳۹۴/۰۶/۰۹
موضوع	اصول فقه ۲
کتاب	اصول فقه مظفر
جلد اول و دوم از ابتدای عام و خاص تا پایان مجلد و من (ص ۱۸۱-۲۵۶)	

نام و نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ نام مادر: _____
کد ملی: _____ شماره ثبت: _____

۱- مراد از عموم استغراقی چیست؟ ص ۱۹۱ س ۱

الف. هر فرد به تنهایی موضوع حکم است. ☒

ب. حکم برای نوع من حیث هو النوع ثابت است. ☐

ج. حکم برای یک فرد بنحو علی البدل ثابت است. ☐

د. حکم برای مجموع من حیث المجموع ثابت است. ☐

۲- دلالت لفظ «کل» بر عموم از چه طریقی است؟ ص ۱۹۲

الف. عقل ☐

ب. وضع ☒

ج. اطلاق ☐

د. عقل و وضع ☐

۳- نظر مصنف (ره) در مورد استعمال «عام در مخصّص» چیست؟ ص ۱۹۵ و ۱۹۶

الف. در هر گونه مخصّصی مجاز است. ☐

ب. در هر گونه مخصّصی حقیقت است. ☒

ج. فقط در مخصّص متصل مجاز است. ☐

د. فقط در مخصّص منفصل حقیقت است. ☐

۴- به نظر مصنف (ره) کدام گزینه در مورد «مخصّصیت مفهوم مخالف نسبت به عام» صحیح است؟ ص ۲۱۵ و ۲۱۶

الف. مخصّص است حتی اگر عام نص در عموم باشد. ☐

ب. مخصّص نیست حتی اگر عام نص در عموم باشد. ☐

ج. مخصّص است مگر اینکه عام نص در عموم باشد. ☒

د. مخصّص نیست مگر اینکه عام نص در عموم باشد. ☐

۵- در مسأله‌ی «اذا ورد خاص ثم ورد عام بعد وقت العمل بالخاص» کدام گزینه با نظر مصنف مطابقت دارد؟ ص ۲۲۰

الف. خاص موجب تخصیص عام می‌شود. ☒

ب. خاص به واسطه‌ی عام نسخ می‌شود. ☐

ج. در این صورت عام، اظهار از خاص است. ☐

د. از موارد تأخیر بیان از وقت حاجت است. ☐

۶- چرا وجود «قرینه منفصله» مانع تحقق مقدمات حکمت برای استفاده اطلاق است؟ ص ۲۳۸

الف. زیرا مانع انعقاد ظهور است. ☐

ب. زیرا فحص از قید لازم است. ☐

ج. زیرا موجب اجمال ظهور است. ☐

د. زیرا مانع حجیت ظهور است. ☒

۷- در شبهات مفهومی که مخصّص منفصل، مجمل و مردّد بین متباینین است، آیا اجمال خاص به عام سرایت می‌کند؟ چرا؟ ص ۲۰۱ و ۲۰۲

جواب: بله سرایت می‌کند (نمره ۰/۵) زیرا در این صورت متباینین به تخصیص داریم و می‌دانیم که قطعاً یک فرد از عموم عام خارج شده است ولی آن فرد را به طور

معین نمی‌شناسیم. بنابراین این حجیت عام نسبت به هر یک از آن دو فرد متباین ساقط می‌شود و نمی‌توانیم نسبت به آن دو فرد به عموم عام تمسک کنیم (یا زیرا

تمسک به عام در هر یک از طرفین با تمسک به آن در طرف دیگر تعارض دارد و تمسک به آن در هر دو طرف نیز ممکن نیست زیرا مخالف با علم اجمالی به خروج

یکی از طرفین است.) (۱ نمره) (رساندن مفهوم یک دلیل کافی است.)

و فی سبیل علم به احوال مردم است

امتحانات مترکز تکمیلی: اصول فقه ۲

کتاب: ۳۹۳۳/۱۸

تاریخ	۱۳۹۷/۱۱/۱۱
شماره	۱۳۹۷/۱۰/۲۷
نام	اصول فقه ۳
نام خانوادگی	اصول فقه مظفر
محل	محل: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۳۹۷/۱۰/۲۷، طبقه ۳، واحد ۱۳۹۷/۱۰/۲۷/۳/۱
موضوع	اصول فقه مظفر

نام و نام خانوادگی: ...

۱- بنابر نظر مرحوم مظفر، اگر موضوع علم اصول را «ادله اربعه بما هی ادله» بدانیم، آن گاه موضوع مباحث حجت، چه می شود؟

- الف. ذات الدلیل ☐
- ب. الادله الاربعه ☐
- ج. الدلیل بما هو دلیل ☐
- د. الدلیل بما هو فی نفسه ☐

۲- گزینه صحیح درباره ارتباط «سنت» و «حدیث» کدام است؟

- الف. حدیث اعم از سنت می باشد. ☐
- ب. این دو با هم مترادف می باشند. ☐
- ج. این دو عام و خاص من وجه اند. ☐
- د. حدیث، مثبت و ناقل سنت است. ☐

۳- خروج خبر واحد از عموم آیه شریفه «و ما لهم به من علم ان یتبعون الا الظن و ان الظن لا یغنی عن الحق شیئاً» (نجم ۲۸) از چه با

است؟

- الف. تقیید ☐
- ب. تخصیص ☐
- ج. تخصیص ☐
- د. حکومت ☐

۴- نظر مرحوم مظفر^(ره) درباره نسبت بین «استحقاق مدح و ذم» با «استحقاق ثواب و عقاب» چیست؟

- الف. اولی مستلزم دومی است. ☐
- ب. اولی اخص از دومی است. ☐
- ج. اولی اعم از دومی است. ☐
- د. اولی عین دومی است. ☐

۵- آیا «حجت اصولی» شامل «اصول عملیه» و «قطع» می شود؟ چرا؟

...

۶- عبارت «ولکن فی الحقیقه ان التعبير بوجود متابعة القطع لا یخلو عن مسامحة ظاهرة منشؤها ضیق العبارة عن المقصود اذ علی الظن» را با ذکر دلیل تبیین کنید.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

امتحانات مرکز تکمیلی (سطح ۳)

شهریور سال تحصیلی ۹۶-۹۷
رشته های فنی حرفه ای، کاردانش و فنی حرفه ای پروری مهر ۹۶

مهر مدرسه

نام و نام خانوادگی:	کلاس:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	کلاس:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	کلاس:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	کلاس:	تاریخ:

کلاس:	۳۹۶۳/۱۴
تاریخ:	۱۳۹۷/۰۶/۱۲
موضوع:	اصول فقه ۲
کتاب:	اصول فقه مرحوم مظفر
جلد:	جلد اول و دوم از ابتدای عام و خاص تا پایان مجلد و مین

نام و نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ که کلین: _____ مدرسه: _____ شهرستان: _____ استان: _____

۱- مفرد محلی به «أل» از چه طریقی بر عموم دلالت می کند؟

- ☐ الف. عقل
☐ ب. وضع
☐ ج. اطلاق
☐ د. عقل و وضع

۲- شرط حجیت اصالة الظهور در اخذ به عام چیست؟

- ☐ الف. عدم تخصیص به مخصص منفصل
☐ ب. عدم تخصیص به مخصص متصل
☐ ج. عدم تخصیص به مخصص لئی
☐ د. فحص و یأس از قرینه

۳- نظر مصنف در مورد موضوع له اسماء اجناس چیست؟

- ☐ الف. ذات المعنی به نحو لا بشرط قسمی
☐ ب. ماهیت لا بشرط مقسمی
☐ ج. ماهیت من حیث هی
☐ د. ماهیت مبهمه مهمله

۴- در کدام گزینه بین مطلق و مقید تنافی وجود ندارد؟

- ☐ الف. فی الغنم زکاة - لیس فی الغنم المعلوفة زکاة
☐ ب. اشرب اللبن - لا تشرب اللبن الحامض
☐ ج. فی الغنم زکاة - فی الغنم السائمة زکاة
☐ د. اعتق رقبة - اعتق رقبة مومنة

۵- مخصص «متصل» و «منفصل» از جهت «انعقاد ظهور در عموم» چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟ چرا؟

۶- مراد از شبهه مفهومی و مصداقیه در مخصص را با ذکر مثال توضیح دهید.

ردیف	نام و نام خانوادگی	نام پدر	کد ملی	مدرسه علمیه	شماره	استان
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						

امتحانات مرکز تکمیلی نیمال دوم ۹۸-۱۳۹۷

رشته: فقه، کلام، تفسیر، تاریخ، اخلاق، مدونیت، فرائض، ادبیات عرب، لغت

کد امتحان: ۳۹۷۲/۰۵

تاریخ آزمون: ۱۳۹۸/۰۳/۳۰

عنوان: فقه ۲

کتاب: دروس نهجیه - جلد ۳

محدوده: انفال و منکرکات، حدود و دیات

۱- «قطاع الملوک» یعنی چه؟ ص ۱۸۴

- الف. زمین‌هایی که پادشاهان برای خودشان جدا کرده‌اند. ☒
- ب. زمین‌هایی که به ملوک هدیه شده است. ☐
- ج. اموال با ارزش و نفیس ملوک ☐
- د. مطلق اموال شخصی ملوک ☐

۲- دلیل مصنف بر حکم «من فارق المكان الذی کان شاغلاً له مع ترک بعض رخله فیه فهو احق به» چیست؟ ص ۲۱۱، ۲۱۳

- الف. روایت من سبق إلى موضع فهو احق به یومه و لیلته. ☐
- ب. روایت: إذا قام الرجل من مجلسه ثم عاد إليه فهو احق به. ☐
- ج. الإجماع علی أن من سبق إلى مكان فهو احق به إلى اللیل. ☐
- د. سيرة العقلاء (الدالة علی هذا الحكم مع عدم ردع من الشارع). ☒

۳- حد زناى محصنه با صبی و زناى محصن با صبی به ترتیب کدام است؟ ص ۲۶۴

- الف. جلد - جلد ☐
- ب. رجم - رجم ☐
- ج. جلد - رجم ☒
- د. رجم - جلد ☐

۴- در صورت «یکسان نبودن شهادت شاهدان به زنا»، کدام گزینه صحیح است؟ ص ۲۸۰

- الف. يعزز الشهود بما يراه الحاكم صلاحاً. ☐
- ب. یخذ الشهود و يعزز المشهود علیه. ☐
- ج. یخذ الشهود فقط حد القذف بالزنا. ☒
- د. يعزز الشهود و یخذ المشهود علیه. ☐

مذاهب فقهیه

۵- ضمن بیان نسبت میان دو روایت: «الانفال کل ارض میتة لارب لها» و «الانفال: کل ارض لارب لها»، توضیح دهید چه زمین‌هایی محل اختلاف دو روایت می‌باشد؟ جمع بین دو روایت طبق نظر مصنف چگونه است؟ ص ۱۸۶-۱۸۵

جواب: الف. نسبت عموم و خصوص مطلق. زمین‌هایی که بلاصاحب باشد ولی عامره باشد (مثل دشت‌های سرسبز). ☒ این نظر روایت دوم از انفال است. ☒ طبق نظر روایت اول (۱ نمره)

ب. جیس «میتة» قید عالمی است و مفهوم ندارد. لذا هر دو روایت یک حکم را بیان می‌کنند. هر زمین بلامالک جز انفال می‌باشد. (۱ نمره)

۶- با توجه به آیه شریفه «و ما آفأء الله علی رسوله منهم فما أوجفتم علیه من خیل و لارکاب» (الحشر: ۶) چه زمینی محل بحث است و حکم آن چیست؟ و آیا زمین مذکور باید محیا باشد یا میتة؟ چرا؟ ص ۱۸۷

جواب: زمین‌هایی محل بحث آیه است که بدون جنگ به دست مسلمان افتاده است و حکم آنها این است که از انفال می‌باشد. (۱ نمره) فرق نمی‌کند این زمین‌ها محیا باشد یا میتة چون زمین موات خود بخود از انفال است. پس باید آیه تعمیم داد تا شامل زمین محیا هم بشود. ☒ ☒

۷- ملکیت شائیه یعنی چه و به چه چیزی تعلق می‌گیرد؟ ص ۱۹۲، ۱۹۴

جواب: ملکیت شائیه یعنی اینکه هر فردی بتواند به سبب حیا از مالک چیزی شود. تعلق این ملکیت نیز مباحات عامه است. ☒

۸- مدلول روایت «ادرووا الحدود بالشبهات» را همراه با نظر مصنف در مورد حجیت این روایت بنویسید. ص ۲۷۷

جواب: این روایت این است که برای اجراء حد باید موضوع را از اجزاء خود و با ادنی شبهه‌ای حد دفع خواهد شد. (۱ نمره) ☒

۷- با توجه به عبارت «و الاحصان فی الرجل لا یتحقق الا مع حریتة و کونه ذا زوجة دائمة قد دخل بها و هو متمکن من وطنها متى شاء و لا یمتنع علیه ذلک لغیبة او حبس او ما شاکل ذلک» شرائط پنج گانه احصان مرد را توضیح دهید. وجه مشترک و تمایز احصان زن با مرد در کدام شرائط است؟

 ۲

۸- با استناد به مؤثقه «الزانی اذا زنی یجلد ثلاثاً و یقتل فی الرابعة» و صحیحہ «اصحاب الکبائر کلها اذا اقیم علیهم الحد مرتین قتلوا فی الثالثة» به سوالات ذیل پاسخ دهید.

 ۳

الف) کدام یک از دو روایت مذکور بر فتوای مشهور فقها درباره حد قتل زانی دلالت دارد؟ چرا؟

ب) شیخ طوسی بین مؤثقه و صحیحہ چگونه جمع دلالی می کند؟ توضیح دهید.

۹- با توجه به آیه شریفه «و الذین یرمّون المّحصنات ثم لم یأتوا بأربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة و لا تقبلوا لهم شهادة أبداً و أولئک هم الفاسقون» (نور: ۲۳) به سوالات زیر پاسخ دهید.

 ۲

الف) مراد از احصان مقدوف چیست؟

ب) آیا احصان مقدوف در ثبوت حد بر قاذف شرط است؟ کیفیت دلالت آیه شریفه بر جواب سؤال را توضیح دهید.

۱۰- دلیل تشریع تعزیر در ترک هر واجب و انجام هر حرام چیست؟ و وجه اختصاص این حق به حاکم اسلامی چیست؟

 ۳

۱۱- چرا از دیدگاه مصنف، دلالت روایت «لا یصلح الحکم و لا الحدود و لا الجمعة الا بامام عدل» بر حصر وظیفه اقامه حدود به امام معصوم (علیه السلام) تمام نیست؟ مصنف روایت مذکور را چگونه توجیه می کند؟

 ۲

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می باشد.

۱۲- دو دلیل برای ثبوت دیه بر جنایاتی که در شرع مقدار دیه تعیین نشده است، بیان کنید.

 ۲

۷- با توجه به عبارت «و الاحصان فی الرجل لا یتحقق الا مع حریتة و کونه ذا زوجة دائمة قد دخل بها و هو متمکن من وطنها متى شاء و لا یمتنع علیه ذلک لغیبة او حبس او ما شاکل ذلک.» شرائط پنج گانه احصان مرد را توضیح دهید. وجه مشترک و تمایز احصان زن با مرد در کدام شرائط است؟

 ۳

۸- با استناد به مؤثقه «الزانی اذا زنی یجلد ثلاثاً و یقتل فی الرابعة» و صحیححه «اصحاب الكبائر کلها اذا اقیم علیهم الحد مرتین قتلوا فی الثالثة» به سوالات ذیل پاسخ دهید.

 ۲

الف) کدام یک از دو روایت مذکور بر فتوای مشهور فقها درباره حد قتل زانی دلالت دارد؟ چرا؟

ب) شیخ طوسی بین مؤثقه و صحیححه چگونه جمع دلالی می کند؟ توضیح دهید.

۹- با توجه به آیه شریفه «و الذین یرمّون المّحصنات ثم لم یأتوا بأربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة و لا تقبلوا لهم شهادة أبداً و أولئک هم الفاسقون» (نور: ۳۳) به سوالات زیر پاسخ دهید.

 ۲

الف) مراد از احصان مقذوف چیست؟

ب) آیا احصان مقذوف در ثبوت حد بر قاذف شرط است؟ کیفیت دلالت آیه شریفه بر جواب سؤال را توضیح دهید.

۱۰- دلیل تشریع تعزیر در ترک هر واجب و انجام هر حرام چیست؟ و وجه اختصاص این حق به حاکم اسلامی چیست؟

 ۲

۱۱- چرا از دیدگاه مصنف، دلالت روایت «لا یصلح الحکم و لا الحدود و لا الجمعة الا بامام عدل» بر حصر وظیفه اقامه حدود به امام معصوم (علیه السلام) تمام نیست؟ مصنف روایت مذکور را چگونه توجیه می کند؟

 ۲

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می باشد،

 ۲

۱۲- دو دلیل برای ثبوت دیه بر جنایاتی که در شرع مقدار دیه تعیین نشده است، بیان کنید.

نظر محقق آن است که روایت مرسله است و حجتها نیست مگر اینکه کسی مراسیل شیخ صدوق (علیه الرحمه) را کلاً یا بعضاً اگر به انسان قال باشد حجتها باشد. قاعده کلیه اخبار ضعف سند روایت بخاطر عمل مشهور را قبول داشته باشد.

۹- احصان در هریک از دو مورد زیر چگونه محقق می شود؟ ص ۲۹۲، ۲۹۴

الف) احصان در روایت: «أما المحصنة فعليها الرجيم»

جواب: الف) زن محصنه باید نکاح کرده باشد و نکاحش دائم باشد و به او دخول هم شده باشد و حر نیز باشد. (نمره ۱/۵)

ب) احصان در آیه شریفه: «وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ» (النور ۲۴)

ج) احصان در آیه احصان مقدومه است که به عفت و عدم تطاهر به دنیا یا لواط محقق می شود. (نمره ۰/۵)

ب) احصان در آیه احصان مقدومه است که به عفت و عدم تطاهر به دنیا یا لواط محقق می شود. (نمره ۰/۵)

۱۰- تعارض بین دو روایت «يقطع السارق في ربع دينار» و «ادنى ما يقطع فيه يد السارق خمس دينار» را بیان نموده، توضیح دهید مطابق قاعده، کدام مقدم است. ص ۲۹۱-۲۹۴

جواب: روایت اول تصاب قطع يد را $\frac{1}{4}$ و روایت دوم $\frac{1}{5}$ دينار می داند و بین آنها نسبت به $\frac{1}{5}$ تا $\frac{1}{4}$ تناقض و تعارض نیست. (نمره ۰/۵) قاعده

چون آیه شریفه: «السارق والسارقة فاقطعوا ايديهما» مطلقاً فاقد تصاب است، لذا روایتی که تنقید کمتری به آن وارد می شود با اطلاقی آن سازگار و مقدم است. روایت دوم مقدم می شود.

۱۱- عاقله چه کسانی هستند؟ چه دیه ای را متحمل می شوند؟ و دیه به چه نسبتی بین آنها تقسیم می شود؟ و لزوم اداء دیه توسط عاقله حکم وضعی است یا تکلیفی؟ ص ۳۴۷، ۳۵۳

جواب: عاقله افراد ذکور بالغ و عاقل منتسب به پدر (پدر جانی) هستند (نمره ۰/۵) و متحمل دیه جنایت خطایی می شوند (نمره ۰/۵) که به نسبت مساوی بین آنها تقسیم می گردد. (نمره ۰/۵) ثبوت دیه نیز حکم تکلیفی است نه وضعی. (نمره ۰/۵)

سؤال زیر مختص طلاب غیر حضوری می باشد:

۱۲- دلیل دو حکم مذکور در عبارت «تقضى نفقة الزوجة لا نفقة الأقارب» را بنویسید. ص ۳۳۸

ابا توجه به خارج محدوده بودن سؤال، بارم این سؤال برای طلاب غیر حضوری مکاتبه ای، در سؤالات ۵، ۶، ۱۰، ۱۱، برای هر کدام، ۰/۵ نمره لحاظ گردد.

جواب: دلیل وجوب قضای نفقهی زوجه: زیرا نفقهی او به عنوان حق مالی در برابر استماع بر عهدهی زوج است و مانند عوض در معاوضه، لازم است. (نمره ۰/۵) دلیل عدم وجوب قضای نفقهی اقارب: زیرا نفقهی آنان برای برطرف کردن نیازشان بر عهدهی انسان است نه اینکه مالک آن باشند، پس در صورت عدم پرداخت در ذمه ای انسان باقی نمی ماند. (نمره ۰/۵) (رساندن مفهوم کافی است).

نظر محقق آن است که روایت مربوطه آیت و حجت نیست مگر اینکه کسی مراسیل شیخ صدوق (علیه الرحمه) را کلاً یا بعضاً اگر به انسان قال باشد حجت باشد یا قاعده کلیه انحصار متصف است روایت بخاطر عمل مشهور را قبول داشته باشد.

۹- احصان در هریک از دو مورد زیر چگونه محقق می شود؟ ص ۲۶۴، ۲۹۲
الف) احصان در روایت: «أما المحصنة فعليها الرجيم»

جواب: الف) زن محصنه باید نکاح کرده باشد و نکاحش دائم باشد و به او دخول هم شده باشد و حرامی نباشد. (نمره ۱/۵)

ب) احصان در آیه شریفه: «وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ» (النور ۲۴)

ج) احصان در آیه (احصان) مقذوفه است که به علم و عدم تظاهر به زنا یا احوال محقق می شود. (نمره ۰/۵)

حجت و عدم تقاضای رجیم

۱۰- تعارض بین دو روایت «يقطع السارق في ربع دينار» و «ادنى ما يقطع فيه يد السارق خمس دينار» را بیان نموده، توضیح دهید مطابق قاعده، کدام مقدم است. ص ۲۹۸-۲۹۷

جواب: روایت اول بصلاب قطعید را $\frac{1}{4}$ و روایت دوم $\frac{1}{5}$ دینار می داند و بین آنها نسبت به $\frac{1}{5}$ تا $\frac{1}{4}$ بنافی و تعارض میسر است. (نمره ۰/۵) مطابق قاعده چون آیه شریفه: «السارق والسارقة فاقطعوا أيديهما» مطلقاً فاقد نص است، لذا روایتی که تشدید کمتری به آیه وارد می کند، با اطلاقی آیه سازگار و مقدم است. پس روایت دوم مقدم می شود.

۱۱- عاقله چه کسانی هستند؟ چه دیه ای را متحمل می شوند؟ و دیه به چه نسبتی بین آنها تقسیم می شود؟ و لزوم اداء دیه توسط عاقله حکم وضعی است یا تکلیفی؟ ص ۳۴۷، ۳۵۳

جواب: عاقله افراد ذکور بالغ و عاقل منتسب به پدر (پدر جانی) هستند (نمره ۰/۵) و متحمل دیه جنایت خطایی می شوند (نمره ۰/۵) که به نسبت مساوی بین آنها تقسیم می گردد. (نمره ۰/۵) ثبوت دیه نیز حکم تکلیفی است نه وضعی. (نمره ۰/۵)

که سوال زیر مختص طلاب غیر حضوری می باشد:

۱۲- دلیل دو حکم مذکور در عبارت «تقضى نفقة الزوجة لا نفقة الأقارب» را بنویسید. ص ۳۳۸

با توجه به خارج محدوده بودن سؤال، بارم این سؤال برای طلاب غیر حضوری مکاتبه ای، در سؤالات ۵، ۶، ۱۰، ۱۱، برای هر کدام، ۰/۵ نمره لحاظ گردد.

جواب: دلیل وجوب قضای نفقهی زوجه: زیرا نفقه ای او به عنوان حق مالی در برابر استماع بر عهده ی زوج است و مانند عوض در معاوضه، لازم است. (نمره ۰/۵) دلیل عدم وجوب قضای نفقهی اقارب: زیرا نفقه ای آنان برای برطرف کردن نیازشان بر عهده ی انسان است نه اینکه مالک آن باشند، پس در صورت عدم پرداخت در ذمه ی انسان باقی نمی ماند. (نمره ۰/۵) (رساندن مفهوم کافی است).

۷- با توجه به عبارت «و الاحسان فی الرجل لا یتحقق الا مع حریت و کونه ذا زوجة دائمة قد دخل بها و هو متمکن من وطنها متى شاء و لا یمتنع علیه ذلك لقيمة او حبس او ما شاکل ذلك» شرائط پنج گانه احسان مرد را توضیح دهید. وجه مشترک و تمایز احسان زن با مرد در کدام شرائط است؟

 ۲

۸- با استناد به مؤثقه «الزانی اذا زنی یجلد ثلاثاً و یقتل فی الرابعة» و صحیححه «اصحاب الكبائر کلها اذا اقيم علیهم الحد مرتین قتلوا فی الثالثة» به سوالات ذیل پاسخ دهید.

 ۲

الف) کدام یک از دو روایت مذکور بر فتوای مشهور فقها درباره حد قتل زانی دلالت دارد؟ چرا؟

ب) شیخ طوسی بین مؤثقه و صحیححه چگونه جمع دلالی می کند؟ توضیح دهید.

۹- با توجه به آیه شریفه «و الذین یرمون المخصنات ثم لم یأتوا بأربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة و لا تقبلوا لهم شهادة أبداً و أولئک هم الفاسقون» (نور: ۳۳) به سوالات زیر پاسخ دهید.

 ۲

الف) مراد از احسان مقدوف چیست؟

ب) آیا احسان مقدوف در ثبوت حد بر قاذف شرط است؟ کیفیت دلالت آیه شریفه بر جواب سؤال را توضیح دهید.

۱۰- دلیل تشریع تعزیر در ترک هر واجب و انجام هر حرام چیست؟ و وجه اختصاص این حق به حاکم اسلامی چیست؟

 ۲

۱۱- چرا از دیدگاه مصنف، دلالت روایت «لا یصلح الحکم و لا الحدود و لا الجمعة الا بامام عدل» بر حصر وظیفه اقامه حدود به امام معصوم (علیه السلام) تمام نیست؟ مصنف روایت مذکور را چگونه توجیه می کند؟

 ۲

* سؤال زیر مختص طلاب غیر حضوری می باشد.

 ۲

۱۲- دو دلیل برای ثبوت دیه بر جنایاتی که در شرع مقدار دیه تعیین نشده است، بیان کنید.

نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	کد ملی:	مدرسه علمیه:	شماره ثبت:	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	کد ملی:	مدرسه علمیه:	شماره ثبت:	تاریخ امتحان:

امتحانات مرکز تکلیفی نیمسال دوم ۹۸-۱۳۹۷

رشته: فقه، کلام، تفسیر، تاریخ، اخلاق، حدیث، لغات، آیات تربیه

مدرسه علمیه:

کتاب: دروس نهجیه - جلد ۳

موضوع: افعال و منکرکات، حدود و دانات

۱- «قطاع الملوک» یعنی چه؟ ص ۱۸۴

- الف. زمین‌هایی که پادشاهان برای خودشان جدا کرده‌اند. ☒
- ب. زمین‌هایی که به ملوک هدیه شده است. ☐
- ج. اموال با ارزش و نفیس ملوک ☐
- د. مطلق اموال شخصی ملوک ☐

۲- دلیل مصنف بر حکم «من فارق المكان الذی کان شاغلاً له مع ترک بعض رحله فیه فهو احق به» چیست؟ ص ۲۱۱، ۲۱۳

- الف. روایت: من سبق إلى موضع فهو احق به یومه و لیلته. ☐
- ب. روایت: إذا قام الرجل من مجلسه ثم عاد إليه فهو احق به. ☐
- ج. الإجماع علی أن من سبق إلى مکان فهو احق به إلى اللیل. ☐
- د. شیوه العقلاء الدالة علی هذا الحكم مع عدم ردع من الشارع. ☒

۳- حد زناى محصنه با صبی و زناى محصن با صبیبه به ترتیب کدام است؟ ص ۲۶۴

- الف. جلد - جلد ☐
- ب. رجم - رجم ☐
- ج. جلد - رجم ☒
- د. رجم - جلد ☐

۴- در صورت «یکسان نبودن شهادت شاهدان به زنا»، کدام گزینه صحیح است؟ ص ۲۸۰

- الف. یعزز الشهود بما یراه الحاكم صلاحاً. ☐
- ب. یحد الشهود و یعزز المشهود علیه. ☐
- ج. یحد الشهود فقط حد القذف بالزنا. ☒
- د. یعزز الشهود و یحد المشهود علیه. ☐

مقاله خلاصه است

۵- ضمن بیان نسبت میان دو روایت: «الانقال» کل ارض مینة لارب لها» و «الانقال: کل ارض لارب لها»، توضیح دهید چه زمین‌هایی محل اختلاف دو روایت می‌باشد؟ جمع بین دو روایت طبق نظر مصنف چگونه است؟ ص ۱۸۶-۱۸۵

جواب: الف) نسبت عموم و خصوص مطلق زمین‌هایی که بلاصاحب باشد ولی عامره باشند (مثل دشت‌های سرسبز) طبق نظر مصنف دوم از انقال است. (نمره ۱)

ب) چنین نیست «مینة» قید علی است و مفهوم ندارد. لذا هر دو روایت یک حکم را بیان می‌کنند و هر زمین بلامالکی جزء انقال می‌باشد. (نمره ۱)

۶- با توجه به آیه شریفه «و ما آفأ الله علی رسوله منهم فما أوجفتم علیه من خیل و لارکاب» (الحشر: ۶) چه زمینی محل بحث است و حکم آن چیست؟ و آیا زمین مذکور باید محیة باشد یا مینة؟ چرا؟ ص ۱۸۷

جواب: زمین‌هایی محل بحث آیه است که بدون جنگ به دست مسلمین افتاده است و حکم آنها این است که از انقال می‌باشد. (نمره ۱) فرقی نمی‌کند این زمین‌ها محیة باشد یا مینة چون زمین موات خود بخود از انقال است. پس باید آیه بعمیم داد تا شامل زمین محیة هم بشود.

۷- ملکیت شائیه یعنی چه و به چه چیزی تعلق می‌گیرد؟ ص ۱۹۲، ۱۹۴

جواب: ملکیت شائیه یعنی اینکه هر فردی بتواند به نسبت حیازت مالک چیزی شود و تعلق این ملکیت نیز مباحات عامه است.

۸- مدلول روایت «ادرووا الحدود بالشبهات» را همراه با نظر مصنف در مورد حجیت این روایت بنویسید. ص ۲۷۷

جواب: این روایت این است که برای اجراء حد در موضوعی که از اجراء حد در موضوعی دیگر شبهه دارد یا ادنی شبهه‌ای حد دفع خواهد شد. (نمره ۱)

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

اصول مظفر ۳ - ۱۴۰۲

راهنمای کلی: این آزمون برای سنجش تسلط بر مباحث فقهی و حقوقی است و به منظور ارتقای سطح علمی و پژوهشی برگزار می‌گردد.

نام و نام خانوادگی	شماره ثبت نام	تاریخ آزمون	محل آزمون

نام و نام خانوادگی	شماره ثبت نام	تاریخ آزمون	محل آزمون

۱- از دیدگاه مصنف انتقال ملک شخصی معصوم یا ملک حکومتی ایشان است؟ چرا؟

الف. شخصی - به دلیل عدم انتقال آن به ارث ☐

ب. حکومتی - به دلیل عدم انتقال آن به ارث ☒

ج. حکومتی - به دلیل انتقال آن به ارث ☐

د. شخصی - به دلیل انتقال آن به ارث ☐

۰/۵

۲- مستند قاعده «الحیازة سبب للملكية» چیست؟

الف. اجماع ☐

ب. روایات ☐

ج. سیره ☒

د. کتاب ☐

۰/۵

۳- اگر زنا با اقرار یا بیینه ثابت شود، به ترتیب رجم توسط چه کسی آغاز می‌شود؟

الف. امام - امام ☐

ب. امام - شهود ☒

ج. شهود - امام ☐

د. شهود - شهود ☐

۰/۵

۴- آیا نماز میت بر جنازه زانی بعد از سنگسار جایز است؟ چرا؟

الف. بلیه - اقتضاء قاعده ☒

ب. خیر - اقتضاء قاعده ☐

ج. بلیه - شهرت بین اصحاب ☐

د. خیر - خروج زانی از اسلام ☐

۵- با توجه به عبارت «و اما کون الملكية فی النحو الثالث (المباحات العامة) شأنیه، فلان کل فرد من الناس له شأنیه تمتح بالمباحات العامة بالحیازة» ملکیت شأنیه را توضیح دهید و برای مباحات عامه مثال بزنید.

۲

۶- با توجه به عبارت «اما تبعیه ما فی أعماق الارض من المعدن و الكنز لها فی الملكية فقد یوجّه بانه نماء لها، و نماء المال یتبع اصله فی الملكية. و فیه: ان المقام لیس مصداقاً للنماء و الثمرة بل مصداق للظرف و المظروف، و واضح ان ملكية الظرف لا تلازم ملكية المظروف.» دلیل منکرین و مثبتین قول به تبعیت معدن از زمین را توضیح دهید.

۱

نظر محقق آن است که روایت مرسله است و حجت نیست مگر اینکه کسی مراسیل شیخ صدوق (علیه الرحمه) را کلاً یا بعضاً اگر به لسان قال باشد حجت باشد. قاعده کلیه اشیاء صحت روایت بخاطر عمل مشهور را قبول داشته باشد.

۹- احسان در هریک از دو مورد زیر چگونه محقق می شود؟ ص ۲۶۴، ۲۹۲

الف) احسان در روایت: «أما المحصنة فعليها الرجم»

جواب: الف) این محصنه باید نکاح کرده باشد و نکاحش دائم باشد و به او دخول هم شده باشد و حرام نیز باشد. (نمره ۱/۵)

ب) احسان در آیه شریفه: «وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ»

ج) احسان در آیه احسان مشدوقه است که به علت عدم تظاهر به زنا یا لوامی محقق می شود. (نمره ۰/۵)

حجت و عدم تقاضای رجم

۱۰- تعارض بین دو روایت «يقطع السارق في ربع دينار» و «أدنى ما يقطع فيه يد السارق خمس دينار» را بیان نموده، توضیح دهید مطابق قاعده، کدام مقدم است. ص ۲۹۱-۲۹۴

جواب: روایت اول تصاب قطع يد را $\frac{1}{4}$ و روایت دوم $\frac{1}{5}$ دينار می داند و بین اینها نسبت به $\frac{1}{5}$ تا $\frac{1}{4}$ تنافی و تعارض مستقر است. (نمره ۰/۵) مطابق قاعده چون آیه شریفه: «السارق والسارقة فاقطعوا أيديهما» مطلقاً فاقد تصاب است، لذا روایتی که تنقید کمتری به آیه وارد می کند، بر مطلق آیه سارق و مقدم است. روایت دوم مقدم می شود.

۱۱- عاقله چه کسانی هستند؟ چه دیه‌ای را متحمل می شوند؟ و دیه به چه نسبتی بین آنها تقسیم می شود؟ و لزوم اداء دیه توسط عاقله حکم وضعی است یا تکلیفی؟ ص ۳۴۷، ۳۵۳

جواب: عاقله افراد ذکور بالغ و عاقل منتسب به پدر (پدر جانی) هستند (نمره ۰/۵) و متحمل دیه جنایت خطایی می شوند (نمره ۰/۵) که به نسبت مساوی بین آنها تقسیم می گردد. (نمره ۰/۵) ثبوت دیه نیز حکم تکلیفی است نه وضعی. (نمره ۰/۵)

کلاس سؤال زیر مختص طلاب غیر حضوری می باشد:

۱۲- دلیل دو حکم مذکور در عبارت «تقضى نفقة الزوجة لا نفقة الأقارب» را بنویسید. ص ۲۳۸

آیا توجه به خارج محدوده بودن سؤال، بارم این سؤال برای طلاب غیر حضوری مکاتبه‌ای، در سؤالات ۵، ۶، ۱۰، ۱۱، برای هر کدام، ۰/۵ نمره لحاظ گردد.

جواب: دلیل وجوب قضای نفقه‌ی زوجه: زیرا نفقه‌ی او به عنوان حقّی مالی در برابر استماع بر عهده‌ی زوج است و مانند عوض در معاوضه، لازم است. (نمره ۰/۵) دلیل عدم وجوب قضای نفقه‌ی اقارب: زیرا نفقه‌ی آنان برای برطرف کردن نیازشان بر عهده‌ی انسان است نه اینکه مالک آن باشند، پس در صورت عدم پرداخت در ذمه‌ی انسان باقی نمی ماند. (نمره ۰/۵) (رساندن مفهوم کافی است).

۷- با توجه به عبارت «و الاحصان فی الرجل لا یتحقق الا مع حریتة و کونه ذا زوجة دائمة قد دخل بها و هو متمکن من وطنها متى شاء و لا یمتنع علیه ذلک لغیبة او حبس او ما شاکل ذلک» شرائط پنج گانه احصان مرد را توضیح دهید. وجه مشترک و تمایز احصان زن با مرد در کدام شرائط است؟

 ۲

۸- با استناد به مؤثقه «الزانی اذا زنی یجلد ثلاثاً و یقتل فی الرابعة» و صحیحہ «اصحاب الكبائر کلها اذا اقیم علیهم الحد مرتین قتلوا فی الثالثة» به سوالات ذیل پاسخ دهید.

 ۲

الف) کدام یک از دو روایت مذکور بر فتوای مشهور فقها درباره حد قتل زانی دلالت دارد؟ چرا؟

ب) شیخ طوسی بین مؤثقه و صحیحہ چگونه جمع دلالی می کند؟ توضیح دهید.

۹- با توجه به آیه شریفه «و الذین یرمّون المّحصنات ثم لم یأتوا بأربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة و لا تقبلوا لهم شهادة أبداً و أولئک هم الفاسقون» (نور: ۲۳) به سوالات زیر پاسخ دهید.

 ۲

الف) مراد از احصان مقدوف چیست؟

ب) آیا احصان مقدوف در ثبوت حد بر قاذف شرط است؟ کیفیت دلالت آیه شریفه بر جواب سؤال را توضیح دهید.

۱۰- دلیل تشریع تعزیر در ترک هر واجب و انجام هر حرام چیست؟ و وجه اختصاص این حق به حاکم اسلامی چیست؟

 ۲

۱۱- چرا از دیدگاه مصنف، دلالت روایت «لا یصلح الحکم و لا الحدود و لا الجمعة الا بامام عدل» بر حصر وظیفه اقامه حدود به امام معصوم (علیه السلام) تمام نیست؟ مصنف روایت مذکور را چگونه توجیه می کند؟

 ۲

* سؤال زیر مختص طلاب غیر حضوری می باشد.

۱۲- دو دلیل برای ثبوت دیه بر جنایاتی که در شرع مقدار دیه تعیین نشده است، بیان کنید.

 ۲

امتحانات سترکز تکمیلی (سطح ۳)

نیمسال دوم ۹۷-۹۶

رشته های فلسفه، کلام، تفسیر، تاریخ، اخلاق، معنویت، امنیت و ادبیات عرب و روزهای مهر ۹۵

مهر مدرسه

کتابخانه	۳۹۶۲/۰۲
روز	۱۳۹۷/۰۳/۳۰
صفحه	۴
کتاب	دروس تفهیمیه فی الفقه الاسلامی
نوع	جلد سوم: افعال و مشرکات، حدود و دیات به استثنای بحث معادی الدیات تا اتمام بحث من احکام الفل

نام و نام خانوادگی	نام پدر	کد ملی	درس علم	شماره	امکان
تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد
تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد

۱- از دیدگاه مصنف انفال ملک شخصی معصوم یا ملک حکومتی ایشان است؟ چرا؟

- الف. شخصی - به دلیل عدم انتقال آن به ارث ☐
- ب. حکومتی - به دلیل عدم انتقال آن به ارث ☐
- ج. حکومتی - به دلیل انتقال آن به ارث ☐
- د. شخصی - به دلیل انتقال آن به ارث ☐

۲- مستند قاعده «الحیازة سبب للملكية» چیست؟

- الف. اجماع ☐
- ب. روایات ☐
- ج. سیره ☐
- د. کتاب ☐

۳- اگر زنا با اقرار یا بیئنه ثابت شود، به ترتیب رجم توسط چه کسی آغاز می شود؟

- الف. امام - امام ☐
- ب. امام - شهود ☐
- ج. شهود - امام ☐
- د. شهود - شهود ☐

۴- آیا نماز میت بر جنازه زانی بعد از سنگسار جایز است؟ چرا؟

- الف. بله - اقتضاء قاعده ☐
- ب. خیر - اقتضاء قاعده ☐
- ج. بله - شهرت بین اصحاب ☐
- د. خیر - خروج زانی از اسلام ☐

۵- با توجه به عبارت «و اما كون الملكية فی النحو الثالث (المباحات العامة) شأنیه، فلأن كل فرد من الناس له شأنیه تملك المباحات العامة بالحیازة» ملکیت شأنیه را توضیح دهید و برای مباحات عامه مثال بزنید.

۶- با توجه به عبارت «اما تبعیه ما فی أعماق الارض من المعدن و الكنز لها فی الملكية فقد یوجه بانه نماء لها، و نماء المال یتبع اصله فی الملكية. و فیه ان المقام لیس مصداقا للنماء و الثمرة بل مصداق للظرف و المظروف، و واضح ان ملكية الظرف لا تلازم ملكية المظروف.» دلیل منکرین و مثبتین قول به تبعیت معدن از زمین را توضیح دهید.

☐ د في سعة الوقت، باطل مطلقاً

10/10

	7
--	---

--	--

10

	Y
--	---

--	--

--	--

744-3

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

انستیتوت دوم تحصیلی ۹۵-۹۴
رشته‌های فقه و کلام و اصول و فقه

مهر مدرسه

ردیف	نام و نام خانوادگی	تاریخ	محل ثبت نام
۱		۱۷	مهر مدرسه
۲		۱۸	مهر مدرسه
۳		۱۹	مهر مدرسه
۴		۲۰	مهر مدرسه
۵		۲۱	مهر مدرسه
۶		۲۲	مهر مدرسه
۷		۲۳	مهر مدرسه
۸		۲۴	مهر مدرسه
۹		۲۵	مهر مدرسه
۱۰		۲۶	مهر مدرسه
۱۱		۲۷	مهر مدرسه
۱۲		۲۸	مهر مدرسه
۱۳		۲۹	مهر مدرسه
۱۴		۳۰	مهر مدرسه
۱۵		۳۱	مهر مدرسه

کلاس	۳۹۴۲/۰۵
تاریخ	۱۳۹۵/۰۳/۱۰
موضوع	اصول فقه ۲
محل	اصول فقه مظفر
مدرس	حجت‌الاول و دوم: از ابتدای آلیا تا آخر مستطبات علیه ۱ تا پایان بحث اجتماع امر و نهی به استثنای بحث مقدمه واجب

نام و نام خانوادگی: شهر: استان: مدرسه: کلاس: شماره:

۱- حاکم در مسأله اجزاء و مراد از اقتضاء در آن به ترتیب کدام است؟

- ☐ الف. عقل - علیت و تأثیر
☐ ب. شرع - علیت و تأثیر
☐ ج. عقل - کشف و دلالت
☐ د. شرع - کشف و دلالت

۲- در مسأله عمل به امارات و اصول در احکام، در صورت انکشاف خطا به وسیله حجت معتبر، نظر امامیه و مقتضای قاعده به ترتیب کدام است؟

- ☐ الف. عدم اجزاء - عدم اجزاء
☐ ب. اجزاء - عدم اجزاء
☐ ج. عدم اجزاء - اجزاء
☐ د. اجزاء - اجزاء

۳- ثمره مسأله ضد خاص بر کدام یک از موارد زیر متوقف است؟

- ☐ الف. صحت عبادت متوقف بر وجود امر فعلی باشد.
☐ ب. عبادیت بر قصد امتثال امر متوقف باشد.
☐ ج. نهی غیر تبعی مقتضی فساد باشد.
☐ د. نهی از عبادت مقتضی فساد نباشد.

۴- مراد از «اجتماع» و «واحد» در بحث «اجتماع الأمر و النهی فی الواحد» کدام است؟

- ☐ الف. اجتماع موردی - واحد فی الوجود
☐ ب. اجتماع حقیقی - واحد فی الوجود
☐ ج. اجتماع موردی - واحد جنسی
☐ د. اجتماع حقیقی - واحد جنسی

۵- کدام گزینه در مورد فرق باب‌های تعارض و تراحم و مسأله اجتماع درست نیست؟

- ☐ الف. در باب تعارض عنوان به صورت عام استراقی اخذ می‌شود.
☐ ب. در باب اجتماع مطلوب امر و نهی صرف الوجود طبیعت است.
☐ ج. در باب تراحم مدلول التزامی دلیل‌ها یکدیگر را نفی می‌کنند.
☐ د. در باب اجتماع عنوان به صورت عام بدلی اخذ می‌شود.

۶- حکم نماز در حال خروج از مکان غصبی در صورتی که خروج را حرام بدانیم چیست؟

- ☐ الف. فی سعة الوقت صحیح، لولم یکن الخروج مستلزماً لتصرف زائد
☐ ب. فی سعة الوقت باطل، لو کان الخروج مستلزماً لتصرف زائد
☐ ج. حتی فی فرض ضیق الوقت، باطل
☐ د. فی سعة الوقت، باطل مطلقاً

۷- بنابر نظر امامیه حکم اجزاء در صورتی که اماره بر حکم یا موضوعی اقامه شود سپس به صورت یقینی کشف خلاف صورت گیرد چیست؟ دلیل ایشان در هر قسمت را به صورت خلاصه توضیح دهید.